

2019

YEREL SEÇİM RAPORU

ULUSLARARASI
ŞEFFAFLIK DERNEĞİ

ULUSLARARASI
ŞEFFAFLIK
DERNEĞİ

2019

YEREL SEÇİM RAPORU

Uluslararası Şeffaflık Örgütü yolsuzlukla mücadeleye öncülük eden küresel bir sivil toplum kuruluşudur. Dünya genelinde 100'den fazla ülke kolu aracılığıyla, yolsuzlukların yıkıcı etkileri hakkında toplumların bilinçlendirilmesi ve kamu, özel sektör ve sivil toplum ortaklarıyla işbirliği halinde etkin önlemlerin geliştirilmesi ve uygulanması için çalışır.

2008 yılında gönüllü çabalarla kurulan Uluslararası Şeffaflık Derneği ülkenin demokratik, sosyal ve ekonomik yönden gelişimi için toplumun tüm kesimlerinde şeffaflık, dürüstlük ve hesap verebilirlik ilkelerini hakim kılma amacını taşımaktadır.

Oya Özarslan
Yalın Hatipoğlu
Yusuf Efe Katırcıoğlu
Nisa Bahçeli
İlke Atman

© 2019 Uluslararası Şeffaflık Derneği. Tüm hakları saklıdır.

ULUSLARARASI
ŞEFFAFLIK DERNEĞİ

İÇİNDEKİLER

Yönetici Özeti 1

**Şeffaflık
Taahhütnamesi 4**

**Yerel Seçim
İzleme Çalışmaları 8**

TRT İzleme Çalışması 9
Tarafsızlık İzleme Çalışması 14
Kampanya İzleme Çalışması 22
Seçim Günü İzleme Çalışması 44

**Yerel Yönetim
Şeffaflık İlkeleri 50**

Kaynakça 55

YÖNETİCİ ÖZETİ

Uluslararası Şeffaflık Derneği olarak, 31 Mart Yerel Seçimleri sürecinde çalışmalarımızı üç ana başlık altında yürüttük. Şeffaflık Taahhütnamesi ile bir belediyenin demokratik yönetişimine ilişkin herhangi bir niyet beyanının çok ötesine geçen, somut politika ve uygulamalar içeren metnimizi adayların imzasına sunduk. Türkiye'nin dört bir yanından yetmiş belediye başkan adayının şeffaflık, hesap verebilirlik ve katılımçılık ilkeleri doğrultusundaki somut siyasal iradelerini kamuoyuyla paylaşmalarını sağladık. İmzaların seçmenler açısından yarattığı heyecan, birçok seçmenin taahhütnameyi destekleyen çağrılarını, savunduğumuz ilke ve değerlerin ardındaki güçlü toplumsal beklentiyi, özlemi tüm kamuoyuna yeniden göstermiş oldu. Taahhütnamemizi imzalayan yetmiş belediye başkanının dokuz farklı siyasi partiden gelmiş olması ilkelerin tüm siyasal görüşler tarafından benimsenen temel bir anlayış haline gelmesi konusundaki umutlarımızı perçinledi.

Seçim sürecinde kamuoyuyla paylaştığımız ikinci çalışma ise, taahhütnameden daha geniş bir çerçevede; şeffaf, hesap verebilir, katılımcı, kapsayıcı, etik ve dürüst bir belediyeciliğin temel ilke ve uygulamalarını özetleyerek yayınladığımız Yerel Yönetim Şeffaflık İlkeleri başlıklı rehber çalışmamız oldu. Seçim süreci boyunca her gün bir maddesini sosyal medyadan paylaşarak yaygınlaştırdığımız bu rehberin yukarıda sıralanan nitelikler doğrultusunda bir yönetim anlayışının kurumsallaşmasına önemli bir katkı sunacağını düşünüyoruz.

Son olarak da seçim izleme çalışmalarımız kapsamında; özgür, adil, demokratik ve tarafsız bir kampanya sürecine ihlalleri haftalık olarak derleyip kamuoyunun dikkatine sunduk. Partilerin, adayların seçim kampanyalarına yönelik baskıları saldırı, engelleme ve gözaltı şeklinde sınıflandırarak infografikler ve bilgi notları olarak paylaştık. Kamu kaynaklarının seçim kampanyalarında kullanılmasını, kamu görevlilerinin tarafsızlık ilkesine yönelik ihlallerini izleyerek raporladık. Benzer bir biçimde kamu yayıncılığı yapmakla yükümlü olan TRT 1 ve TRT Haber kanallarının ana haber bültenlerini izleyerek partilere ayrılan süreleri ölçtük. Tüm bu çalışmalarımızı bir araya getirdiğimiz, 2019 Yerel Seçim Raporu ile bir kez daha seçim sürecinde hukukun üstünlüğüne ve demokratik ilkelere uyum konusunda tarihe önemli bir not düşüğümüze inanıyoruz.

YÖNETİCİ ÖZETİ

31 Mart Yerel Seçimleri, geride kalan dört seçim boyunca yürüttüğümüz izleme çalışmaları açısından iki çarpıcı değişikliğe sahne oldu. Bunlardan ilki; kamu yayıncılığı sorumluluğu ile hareket etmesi gereken TRT'nin, muhalefet partilerine ayırdığı oldukça az ekran payının önemli bir bölümünü aleyhte bir propaganda söylemini haberleştirerek kullanmasıdır. Önceki seçimlerde tarafsızlık ilkesi, partilere ya da adaylara ayrılan sürelerin yanlı dağılımı üzerinden ihlal edilirken, 31 Mart Yerel Seçimlerinde bu tutuma ek olarak, iktidar partisinin siyasal söylemlerini destekleyecek haberler üzerinden olumsuz propaganda yapılmıştır.

İkinci çarpıcı değişiklik ise iktidar partisinin söylemini, yasal olarak seçime katılmaya hak kazanmış parti ve adayların neredeyse tümünü terör örgütleriyle ilişkilendiren bir dil üzerine inşa etmesi oldu. Cumhuriyet tarihinde benzeri görülmemiş bu tutum ne Anayasal hükümlerle ne de demokratik ilkelerle bağdaşmaktadır. Ne yazık ki artık sıradanlaşmış olan kutuplaştırma siyaseti böylece yeni bir boyuta ulaşarak, toplumun yarısının terörizme destek veren insanlar olarak kabul edildiğinin ilanı noktasına gelmiştir. Bu kapsamdaki ihlalleri demokratik ilkelere aykırı durumlar olarak ayrı bir kategoride derleyerek kamuoyuyla paylaştık. Anayasanın değişmesiyle, seçim sürecini etkileyebilecek yetkilere sahip İçişleri, Adalet ve Ulaştırma Bakanlarının istifa etme zorunluluğu ortadan kalkmıştı. 31 Mart seçimleri, kaldırılan maddenin siyasal etik ve seçim güvenilirliği açısından ne kadar önemli olduğunu ortaya koymuştur.

Seçim günü yaşanan demokratik ilke ihlalleri, aynı metodolojiyle izlediğimiz beş seçim ile örtüşen bir nitelik ve nicelikle karşımıza çıktı. Ne yazık ki toplumun artık kanıksadığı sayıda ihlal, yine kanıksanan biçimlerde tezahür etmiştir. 2017 Anayasa Değişikliği Referandumunda, oy verme işlemi sona ermek üzereyken yayınlanan, mühürsüz oy pusulalarının geçerli sayılacağı yönündeki genelgenin yarattığı soru işaretleri gibi seçim hukukuna gölge düşürebilecek uygulamalara seçim gününde tanık olunmaması olumlu sayabileceğimiz tek sonuç oldu.

Seçim gecesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi haber ajansı olan Anadolu Ajansı'nın sonuçları saatlerce kamuoyuyla paylaşmaması son iki seçimdir yaşanan bir ihlal olarak parti ve devletin iç içe geçmiş olduğu konusundaki endişeleri doğrular niteliktedir. Hele de Ajansın, bu tutumu iki İstanbul adayının da seçimi kazandığı ya da önde götürdüğü yönündeki açıklamalarına karşın sürdürmüş olması, 24 Haziran'da da yaşanan, veri akışı kesintileri üzerinden toplumsal algıyı yönlendirme çabalarının sürdüğünü göstermiştir.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Her ne kadar bu raporun kapsamı dışında olsa da, seçimden sonra yaşananların, kampanya sürecindeki tüm ihlalleri aşacak bir boyutta seyrettiği vurgulanmalıdır. Sonuçların tanınmaması anlamına gelecek uygulamalar, seçim hukukunu ihlal edecek biçimde yürütülen itiraz süreçleri, yasal engel bulunmadığı belirtilerek seçimlere katılmasına onay verilen KHK'lı adayların seçim sonrasında mazbatalarının verilmemesiyle yaratılan hak gaspı gibi birçok durum, hukukun üstünlüğü ilkesinin seçimler özelinde de geçersiz olduğu anlamına gelmektedir.

Seçim sürecinin, 7 Haziran Genel Seçimlerinin ardından yaşananlara benzer bir biçimde, seçmen iradesinin yok sayılmasıyla sonuçlanması, hukuk devleti ilkesinin tanınmadığının açıkça ilanı ve "sandık demokrasisinin" temel koşullarının bile artık geçersiz olduğu anlamına gelecektir. Büyük bedeller ödenerek oluşan demokrasi geleneğimize telafisi güç zararlar verecek olan bu gibi uygulamalardan kaçınılmalıdır. Kurumlar, kurallar işletilemez ve kararlar siyasal baskılar doğrultusunda, seçim hukuku hiçe sayılarak alınırsa ülke olarak yaşayacağımız meşruiyet kaybı, herhangi bir sandık yenilgisinin çok ötesinde olacaktır.

Toplum, tüm olumsuz koşullara karşın çoğulcu demokrasiye bağlılığını göstererek seçimin kazananı olmuştur. Seçimlerin güvenilirliğini ve dürüstlüğünü güvence altına alarak sürecin adil bir biçimde sonuçlanmasını sağlamak devlet kurumlarının görevi olsa da seçmenler, oylarına sahip çıkarak demokrasinin geleceği için asıl güvencenin halk olduğunu göstermiştir. Bu süreçte, bağımsız bir yargı erki ve kurumsallaşmış bir demokrasi için yükselen toplumsal talep varlığını güçlü bir biçimde hissettirmiş ve talebin, politik yelpazenin birçok farklı kesimince dile getirilmesi ve sahiplenmesi, seçimlerin demokrasiye dair umudu yeşerten bir sonucu olarak anımsanacaktır.

Yalın Hatipoğlu
Genel Koordinatör

Şeffaflık Taahhütnamesi

2019 Yerel Seçimleri

Şeffaflık, hesap verebilirlik, dürüstlük ve katılımcılık demokrasinin yapı taşları arasındadır. Bu ilkelerin yerel siyasete egemen olması, toplumun geniş kesimleri tarafından benimsenmesini sağlayacaktır. Temiz siyaset, seçmenlerin öncelikli beklentileri, talepleri arasındadır. Bu talebi, Şeffaflık Taahhütnamesi çağrımız ile adaylara ulaştırarak bu ilke ve değerlerin tüm siyasal görüşleri birleştiren temel bir anlayış haline gelmesini amaçladık.

Kimler İmzaladı?

15 Büyükşehir Belediyesi

10 İl Belediyesi

38 İlçe Belediyesi

Toplam **70** Belediye Başkan Adayı

Kimler İmzaladı?

Mansur Yavaş
CHP Ankara Büyükşehir Belediye Başkan Adayı

Tunç Soyer
CHP İzmir Büyükşehir Belediye Başkan Adayı

Ekrem İmamoğlu
CHP İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı

Orkun Şıktaşlı
İYİ Parti Manisa Büyükşehir Belediye Başkan Adayı

M. Çağrı Bağatur
DSP Adana Büyükşehir Belediye Başkan Adayı

Mustafa Bozbey
CHP Bursa Büyükşehir Belediye Başkan Adayı

Necdet Takva
AKP Van Büyükşehir Belediye Başkan Adayı

Züleyha Gülüm
HDP Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkan Adayı

Hatice Aslan
HDP Manisa Büyükşehir Belediye Eş Başkan Adayı

Naci Sönmez
HDP Manisa Büyükşehir Belediye Eş Başkan Adayı

Ali Aktaş
Saadet Partisi Antalya Büyükşehir Belediye Başkan Adayı

Yurdanur Güven
HDP Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Eş Başkan Adayı

Ali Kenanoğlu
HDP Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Eş Başkan Adayı

Mahmut Arıkan
HDP Kayseri Büyükşehir Belediye Başkan Adayı

Mustafa Adıgüzel
CHP Ordu Büyükşehir Belediye Başkan Adayı

Hülya Alökmen Uyanık
HDP Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eş Başkan Adayı

Adnan Selçuk Mızraklı
HDP Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eş Başkan Adayı

Şadi Özdemir
HDP Tekirdağ Büyükşehir Belediye Eş Başkan Adayı

Fatih M. Maçoğlu
TKP Tunceli Belediye Başkan Adayı

Şevin Alaca
HDP Kars Belediye Eş Başkan Adayı

Ayhan Bilgen
HDP Kars Belediye Eş Başkan Adayı

Mehmet Arslan
CHP Bartın Belediye Başkan Adayı

Hamdi Sedefçi
BTP Edirne Belediye Başkan Adayı

Selahattin Ekicioğlu
CHP Kırşehir Belediye Başkan Adayı

Ali Akyıldız
CHP Sivas Belediye Başkan Adayı

Barış Ayhan
CHP Sinop Belediye Başkan Adayı

Mehmet Siyam Kesimoğlu
Kırklareli Bağımsız Belediye Başkan Adayı

İlhami Işık
Saadet Partisi Batman Belediye Başkan Adayı

Şenol Şanal
CHP Zonguldak Belediye Başkan Adayı

Emre Kınay
İYİ Parti İstanbul Kadıköy Belediye Başkan Adayı

Turan Hançerli
CHP İstanbul Avcılar Belediye Başkan Adayı

Muhammet Bayram
İYİ Parti İstanbul Bağcılar Belediye Başkan Adayı

Filiz Kerestecioğlu
HDP Ankara Çankaya Belediye Başkan Adayı

Muammer Keskin
CHP İstanbul Şişli Belediye Başkan Adayı

Güven Arslan
CHP Tokat Kınık Belediye Başkan Adayı

Alper Taş
CHP İstanbul Beyoğlu Belediye Başkan Adayı

İsmail Yetişkin
CHP İzmir Seferihisar Belediye Başkan Adayı

Metin Övün
CHP Çanakkale Eceabat Belediye Başkan Adayı

Erkan Kaya
CHP İstanbul Gaziosmanpaşa Belediye Başkan Adayı

Hüsnü Aşikoğlu
İzmir Karşıyaka Bağımsız Belediye Başkan Adayı

İsmail Ercan
Gaziantep Şehitkamil Bağımsız Belediye Başkan Adayı

Mustafa Kozanoğlu
DSP Antalya İbradı Belediye Başkan Adayı

Memduh Dağ
İstanbul Ataşehir Bağımsız Belediye Başkan Adayı

Cumhur Karakadılar
CHP Kocaeli Kartepe Belediye Başkan Adayı

Ahmet Aras
CHP Muğla Bodrum Belediye Başkan Adayı

Çetin Selçuk Arslan
CHP Bartın Ulus Belediye Başkan Adayı

Kimler İmzaladı?

Recai Çakır
CHP Bartın Amasra Belediye Başkan Adayı

Burak Oğuz
CHP İzmir Urla Belediye Başkan Adayı

Mehmet Tosun
İyi Parti Muğla Bodrum Belediye Başkan Adayı

Berkay Hacıbaloğlu
İyi Parti Kırıkkale Karakeçili Belediye Başkan Adayı

Çetin Çoklar
DP Bursa Orhangazi Belediye Başkan Adayı

Erdem Gül
CHP İstanbul Adalar Belediye Başkan Adayı

Murat Gerenli
CHP Kırklareli Lüleburgaz Belediye Başkan Adayı

Sami Çay
CHP Ankara Polatlı Belediye Başkan Adayı

Rıza Akpolat
CHP İstanbul Beşiktaş Belediye Başkan Adayı

Ercan Yalçın
CHP Isparta Senirkent Belediye Başkan Adayı

Bekir Ödemiş
CHP Nevşehir Ürgüp Belediye Başkan Adayı

Kezban Yılmaz
HDP Diyarbakır Kayapınar Belediye Başkan Adayı

Belgin Diken
HDP Diyarbakır Yenişehir Belediye Eş Başkan Adayı

İbrahim Çiçek
HDP Diyarbakır Yenişehir Belediye Eş Başkan Adayı

Feyme Filiz Buluttekin
HDP Diyarbakır Sur Belediye Eş Başkan Adayı

Cemal Özdemir
HDP Diyarbakır Sur Belediye Eş Başkan Adayı

Zübeyde Zümrüt
HDP Diyarbakır Bağlar Belediye Eş Başkan Adayı

Zeyyat Ceylan
HDP Diyarbakır Bağlar Belediye Eş Başkan Adayı

Cafer Aktürk
CHP İstanbul Ümraniye Belediye Başkan Adayı

Selami Değirmenci
DSP İstanbul Silivri Belediye Başkan Adayı

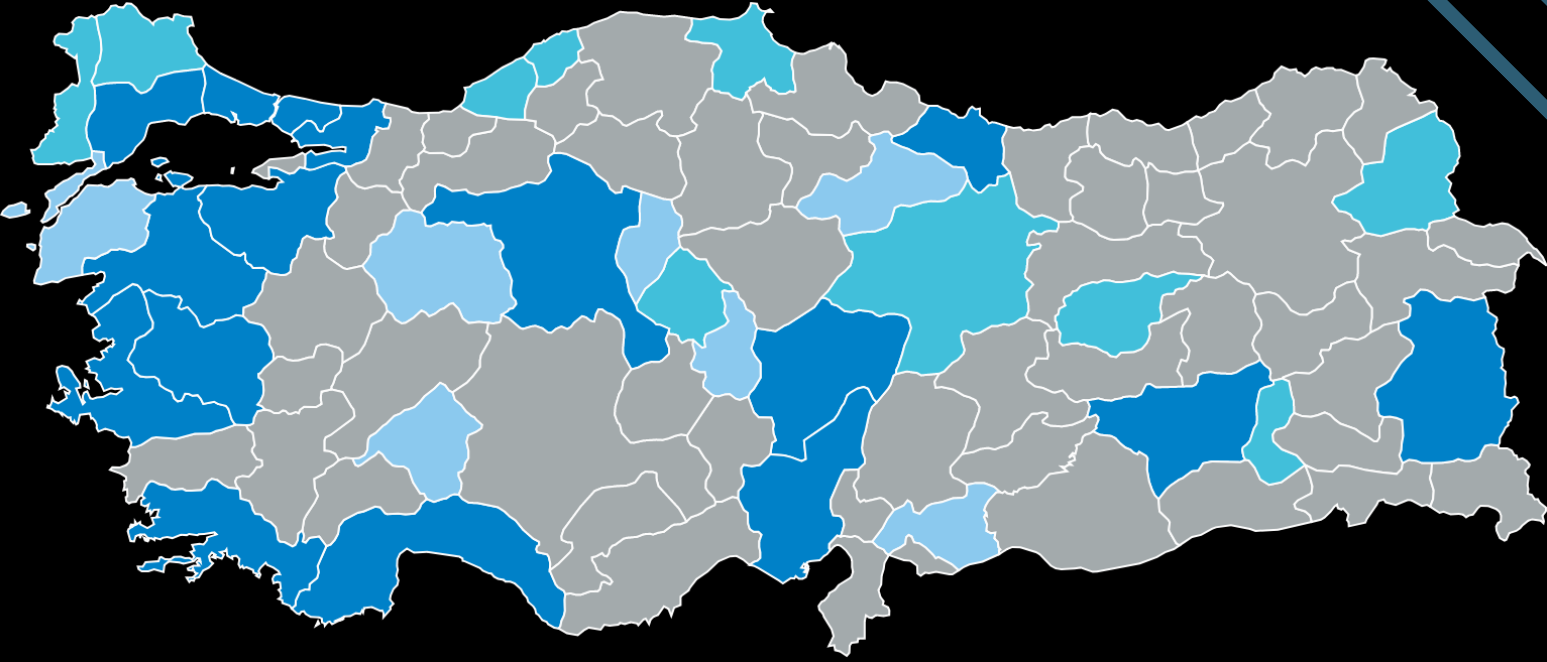
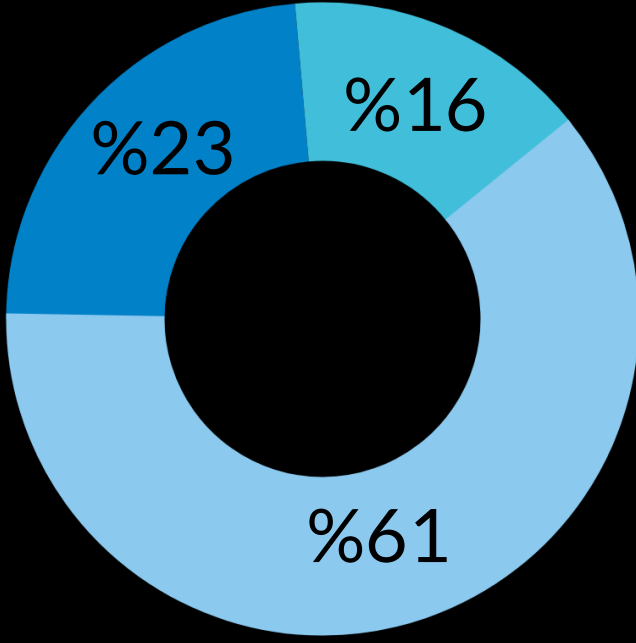
Ahmet Kılıç
CHP İstanbul Üsküdar Belediye Başkan Adayı

Özcan Işıklar
CHP İstanbul Silivri Belediye Başkan Adayı

Kazım Kurt
CHP Eskişehir Odunpazarı Belediye Başkan Adayı

Ahmet Ataç
CHP Eskişehir Tepebaşı Belediye Başkan Adayı

Kimler İmzaladı?

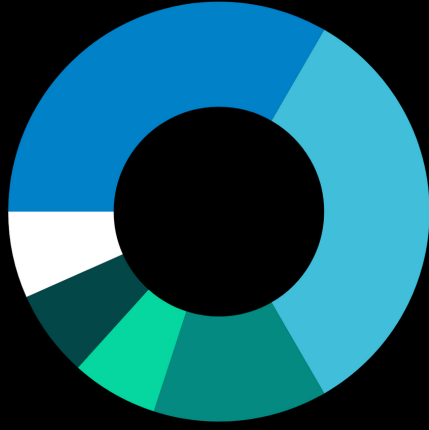
■ **15** Büyükşehir Belediyesi

■ **10** İl Belediyesi

■ **38** İlçe Belediyesi

Hangi Partiler İmzaladı?

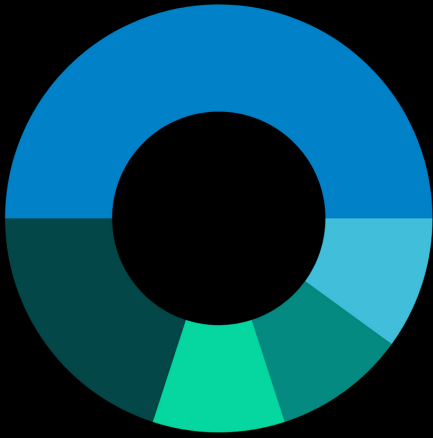
Büyükşehir Belediyesi

CHP	%33	5
HDP	%33	5
Saadet Partisi	%13	2
İyi Parti	%7	1
DSP	%7	1
AKP	%7	1

Oran	Sayı
%33	5
%33	5
%13	2
%7	1
%7	1
%7	1

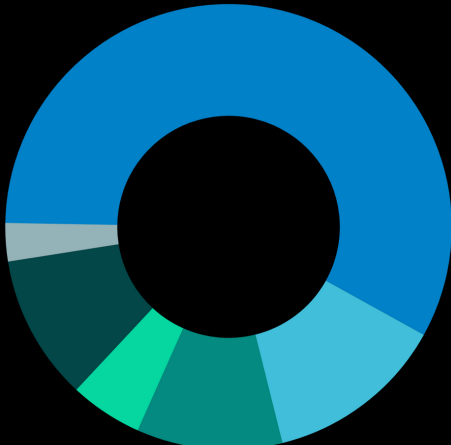
İl Belediyesi

CHP	%50	5
Bağımsız	%20	2
Saadet Partisi	%10	1
HDP	%10	1
BTP	%10	1

Oran	Sayı
%50	5
%20	2
%10	1
%10	1
%10	1

İlçe Belediyesi

CHP	%60.5	23
HDP	%13	5
İyi Parti	%10.5	4
Bağımsız	%8	3
DSP	%5	2
DP	%3	1

Oran	Sayı
%60.5	23
%13	5
%10.5	4
%8	3
%5	2
%3	1

YEREL SEÇİM İZLEME ÇALIŞMASI 2019

1 TRT İzleme

2 Tarafsızlık İzleme

3 Kampanya İzleme

GÖZALTI

SALDIRI

ENGELLEME

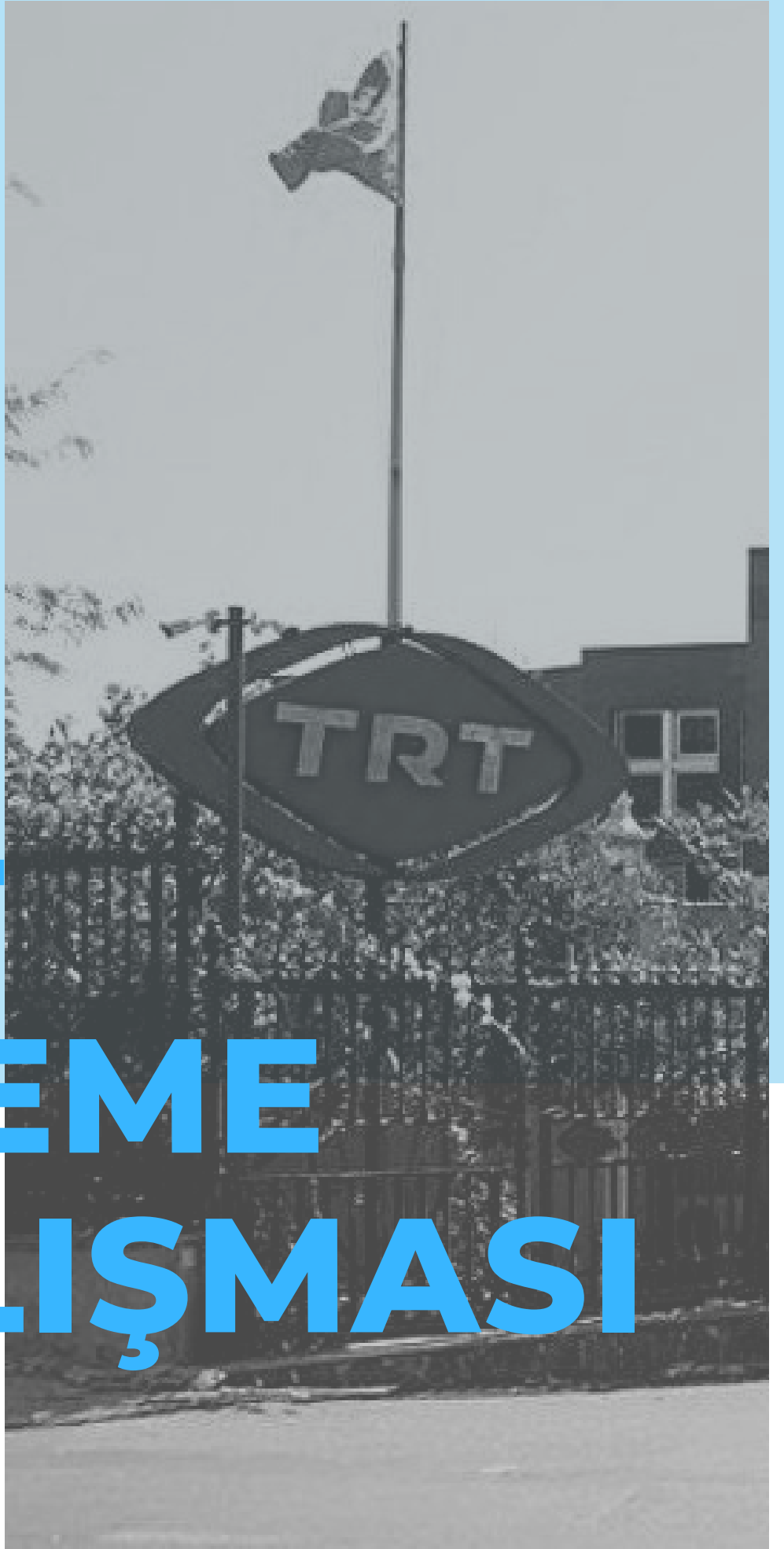
EŞİT/ADİL/DEMOKRATİK
KAMPANYA İHLALLERİ

1

TRT

İZLEME

ÇALIŞMASI

TRT 1

Kamu yayıncılığı yapmakla yükümlü olan TRT, tüm siyasal partileri, eşitlikçi bir anlayışla kapsamak durumundadır. Yurttaşların vergileriyle finanse edilen TRT'nin sorumluluğu, herhangi bir güç odağı ya da çıkar grubu için çalışmak değil, siyasal yelpazeyi bütün çeşitliliğiyle yansıtmak olmalıdır.

28 Ocak – 28 Mart 2019 tarihleri arasında TRT 1 Ana Haber bültenlerinde siyasi partilere ayrılan sürelerin dağılımını sizlerle paylaşıyoruz.

Toplam

485 dk yayın yapıldı.

AKP'ye ayrılan haber süresi:

233 dk

CHP'ye ayrılan haber süresi:

73 dk

İyi Parti'ye ayrılan haber süresi:

18 dk

HDP'ye ayrılan haber süresi:

3 dk

DSP'ye ayrılan haber süresi:

10 dk

MHP'ye ayrılan haber süresi:

84 dk

CHP'ye yönelik olumsuz haber süresi:

49 dk*

İyi Parti'ye yönelik olumsuz haber süresi:

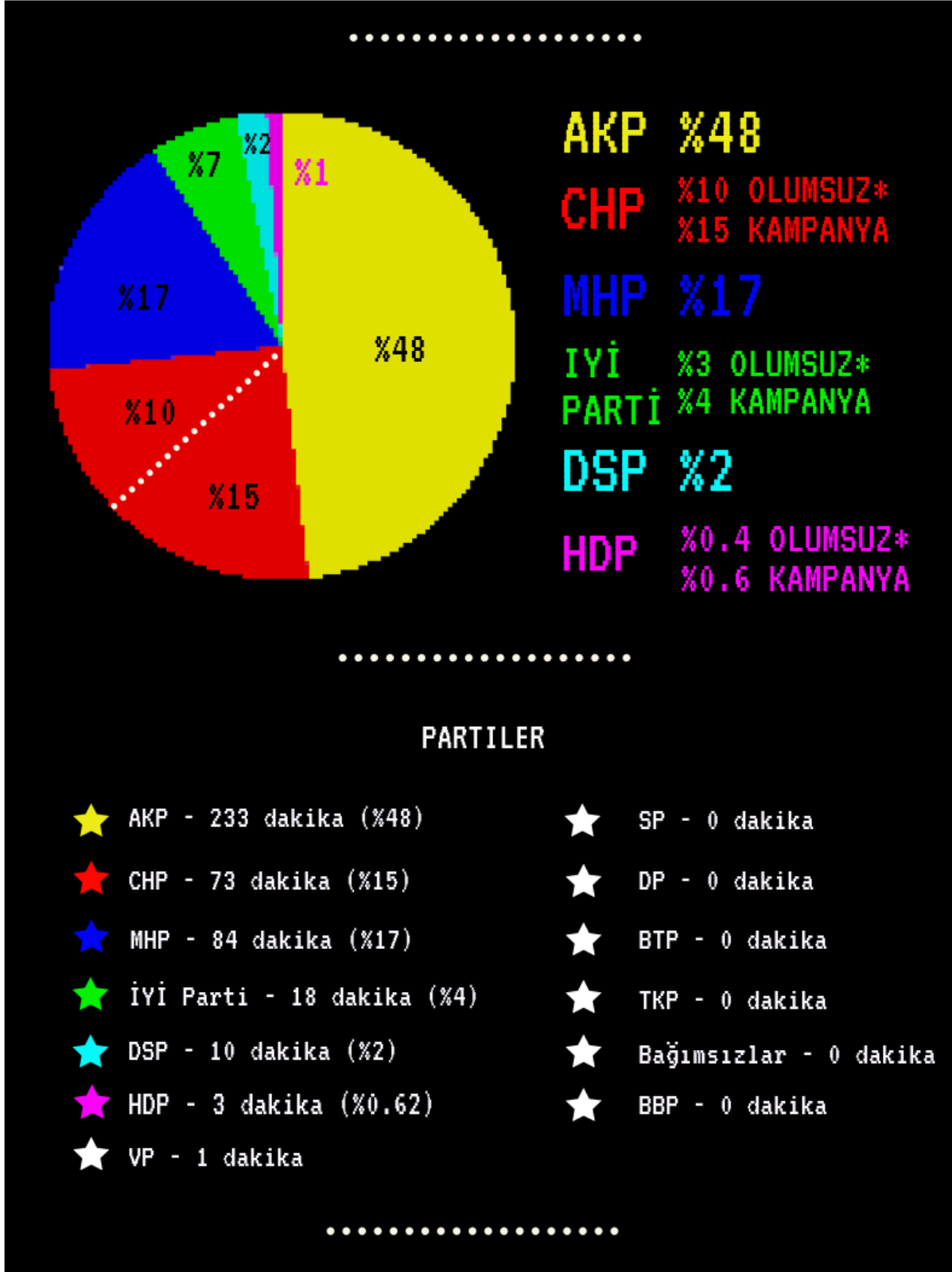
12 dk*

HDP'ye yönelik olumsuz haber süresi:

2 dk*

Vatan Partisi'ne ayrılan haber süresi:

1 dk

TRT HABER

1 Mart – 28 Mart 2019 tarihleri arasında TRT Haber Ana Haber bültenlerinde siyasi partilere ayrılan sürelerin dağılımını sizlerle paylaşıyoruz.

Toplam

302 dk yayın yapıldı.

AKP'ye ayrılan haber süresi:

163 dk

CHP'ye ayrılan haber süresi:

56 dk

İyi Parti'ye ayrılan haber süresi:

17 dk

HDP'ye ayrılan haber süresi:

3 dk

DSP'ye ayrılan haber süresi:

3 dk

MHP'ye ayrılan haber süresi:

46 dk

CHP'ye yönelik olumsuz haber süresi:

14 dk*

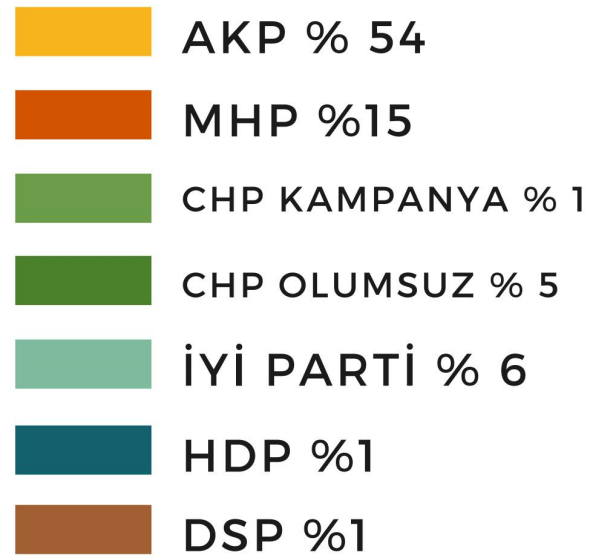
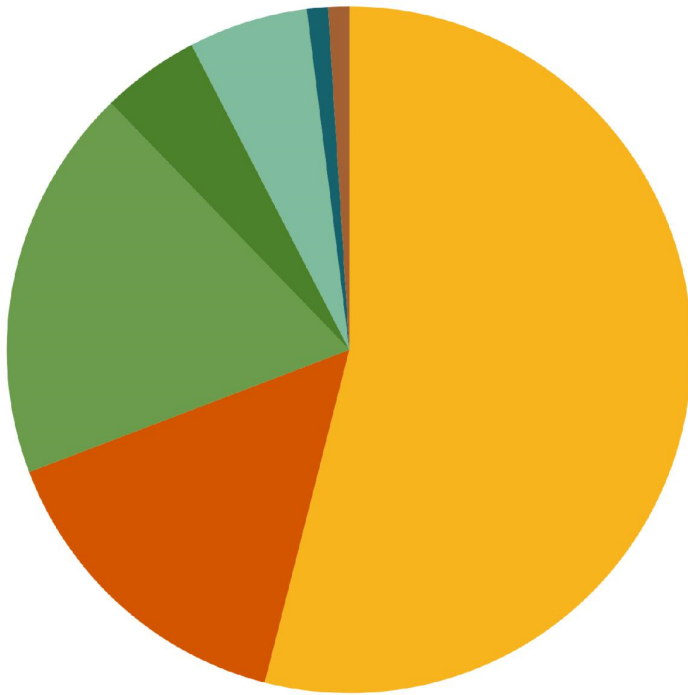
Olumsuz Süreler*

*Terör örgütleriyle bağlantı iddialarına, diğer adli suç unsuru taşıyan iddialara ve parti içi karışıklık haberlerine ayrılan süre bu kapsamda değerlendirilmiştir.

Kampanya kapsamında sınıflandırılan bölüm, partilerin seçim çalışmalarının ve söylemlerinin yansıtıldığı haberlerden oluşmaktadır.

TRT HABER

TOPLAM YAYIN SÜRESİ
302 DK.

DİĞER

VP - 0 DAKİKA
BTP - 0 DAKİKA
BBP - 0 DAKİKA
TKP - 0 DAKİKA
HDP - 0 DAKİKA
DP - 0 DAKİKA
DSP - 0 DAKİKA
BAĞIMSIZ - 0 DAKİKA

2 TARAF SIZ LIK İZLEME ÇALIŞ MASI

Adil, özgür ve eşitlikçi bir seçim sürecinin vazgeçilmez koşullarından biri de kamusal kaynakların bir partinin ya da adayın kampanyasına destek olacak şekilde kullanılmamasıdır. Kamu görevlilerinin ve kamu kurumlarının, yasaların da gerektirdiği biçimde tarafsızlığını koruması kamusal imkan ve kaynakların seçim kampanyalarına dayanak olmaması sandık demokrasisi için bile bir ön koşuldur. Uluslararası Şeffaflık Derneği olarak seçim sürecinde kamu kaynaklarının kullanımı ve tarafsızlık konularıyla ilgili bir izleme çalışması yürüttük.

TARAFSIZLIK

10 OCAK

TBMM Başkanı Binali Yıldırım'ın, AKP İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı olmasının Anayasa'nın 94. Maddesine aykırı olması tepki topladı. Yıldırım daha sonra Meclis Başkanlığı'ndan istifa etti.

24 OCAK

Tunceli Hozat'ta İş-Kur üzerinden işe alınan 70 kişinin zorunlu olarak çağrıldıkları kurum toplantısının AKP'nin seçim etkinliği olduğu ortaya çıktı.

18 ŞUBAT

Yalova'nın Kadıköy İlçesi Belediye Başkan adayı seçim çalışmaları kapsamında camide yemek düzenledi.

18 ŞUBAT

AKP Kartal Belediye Başkan Adayı Milli Eğitim Bakanlığı disiplin yönetmeliğine aykırı olmasına rağmen seçim çalışmaları kapsamında bir okulu ziyaret etti, okul yönetimiyle toplantı yaptı ve öğrencilere broşürler dağıttı.

20 ŞUBAT

Eyüp Sultan Camisi İmamı, AKP İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım için türbe önünde dua etti ve oy istedi.

23 ŞUBAT

AKP Marmaris Belediye Başkan Adayı, Öğretmenevinde öğrenciler ve öğretmenlerin katılımıyla seçim etkinliği düzenledi. Toplantıya İlçe Milli Eğitim Müdürü de katıldı.

23 ŞUBAT

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Kahramanmaraş mitingine ücretsiz taşıma yapan servis aracına Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi tankerlerinin yakıt ikmali yaptığı görüntülendi.

25 ŞUBAT

Mardin Midyat'ta Kaymakamlık, HDP seçim bürosu açılışlarına güvenlik gerekçesiyle izin vermedi. Aynı ilçede diğer partilerin seçim bürosu açmalarına izin verildi.

27 ŞUBAT

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Twitter hesabı üzerinden Millet İttifakında yer alan partileri terör örgütlerinin uzantısı olmakla suçladı.

27 ŞUBAT

AKP'nin Rize Çayeli Belediye Başkan Adayı, TFF Genel Sekreteri'nin görevinden ayrılmadığı ve 2 ay boyunca TFF'den maaş aldığı ortaya çıktı.

28 ŞUBAT

Diyarbakır Kulp'ta Kızılay kan bağış merkezine AKP flamalarının asıldığı görüntülendi.

28 ŞUBAT

Bartın İl Milli Eğitim Müdürlüğü binası bahçe duvarlarına AKP flamalarının asıldığı görüntülendi.

TARAFSIZLIK

1 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ziyareti esnasında Rize'de Belediye otobüsleri ücretsiz çalıştırıldı.

2 MART

Ayvalık/Cunda Mesleki Teknik Anadolu Lisesi'nin pansiyonunda MHP adayının tanıtımı yapıldı.

2 MART

CHP Büyükçekmece Belediye Başkanı ve yeniden aday olan Hasan Akgün, 31 Mart'ta 5 bin polisin Büyükçekmece'de oy kullanacağını ve bunun seçim sonucunu değiştirmek için yapıldığını iddia etti.

2 MART

İzmir Karşıyaka'da bir ortaokulda AKP flamalarının asıldığı görüntüleri, seminer adı altında parti propagandası yapıldığı belirtildi.

3 MART

Ankara'nın Keçiören ilçesindeki okulların duvarlarına AKP'li adayın yerel seçim afişleri yapıştırıldı.

3 MART

Rize İl Seçim Müdürü AKP'nin Rize mitingine katıldı, Cumhurbaşkanı sözcüsü İbrahim Kalın ile fotoğraf çekti.

7 MART

İstanbul Güngören Belediyesi'nin resmi hizmet aracının AKP'nin seçim çalışmalarında kullanıldığı görüntüleri.

7 MART

YSK 14 ilde sandık taşıma ve birleştirme kararı verdi. Güvenlik gerekçesiyle alınan karara yapılan itirazlarda; seçmenlerin nasıl taşınacağına

öngörülmemesi, coğrafi koşullar ve taşınan, birleştirilen sandıkların uzaklığı nedeniyle kararın, oy hakkının engellenmesi anlamına geleceği vurgulandı.

8 MART

Seçim çalışmaları kapsamında CHP seçim bürosunu ziyaret eden kişiler hakkında terör örgütüne yardımdan soruşturma açıldığı iddia edilen Uludere'de Kaymakamlık, Valilik ve İlçe Emniyet Müdürlüğü kamu görevlilerinin oy pusulalarının fotoğraflarının çekilmesi konusunda baskı kurduğu ve AKP'ye oy vermeyenlerin işten atılacağı yönünde seçmenleri tehdit ettiği iddia edildi.

9 MART

Samsun'da Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın mitinginin olduğu gün tramvaylar ücretsiz çalıştırıldı.

10 MART

Ankara'da duvarlara 'Her Biji Mansur' yazan kişinin belediyenin bir şirketinin genel müdür yardımcısı olduğu ortaya çıktı.

11 MART

Millet İttifakı'nın Ankara Büyükşehir Belediye Başkan adayı Mansur Yavaş hakkında 2017 yılında iletilen bir şikâyet konusunda soruşturma izninin seçime bir ay kala verilmesi yargının siyasal bir araç olarak kullanıldığı iddialarına yol açtı.

TARAFSIZLIK

11 MART

Korucular, öğretmenler ve işçilerin otobüslerle Cumhurbaşkanlığı Erdoğan'ın Hakkâri mitingine taşındığı, okulların gayriresmî tatil edildiği belirtildi.

12 MART

AKP seçim aracının, Bağcılar Belediyesi Zabıta Kontrol Noktası'nın elektriğini kullandığı görüntülendi.

12 MART

CHP Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu hakkında terör örgütü propagandası yapma, suçu ve suçluyu övme suçlarından soruşturma başlatıldı.

12 MART

5 aydır kiralari ödenmeyen Sur mağdurları, AKP Sur ilçe başkanlığı tarafından kiralarının hesaplarına yatırılacağı vaadiyle Cumhurbaşkanlığı Erdoğan'ın Diyarbakır mitingine çağrıldı.

12 MART

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya hakaret ettiği gerekçesiyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na fezleke hazırlandı, dokunulmazlığının kaldırılması istendi.

12 MART

AKP'li Eskişehir Alpu Belediye Başkanı Rafet Demirtaş'ın işçilerle yaptığı toplantıda 11 aydır ödenmeyen işçi maaşları için 'Seçimi kazanırsak maaşlarınızı vereceğiz' dediği iddia edildi.

12 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın da katılacağı Gebze-Halkalı banliyö treni hattının açılış töreni öncesinde İETT araçlarının 'Görevli' yazısıyla AKP'lileri Kartal'a taşıdığı iddia edildi.

13 MART

Cumhur İttifakı Kayseri Pınarbaşı Belediye Başkan adayının, İlçe Milli Eğitim Müdürü ile okulları gezerek propaganda yaptığı iddia edildi.

14 MART

Ankara'da belediye personeli Erdoğan'ın mitingine belediye otobüsleri ile taşındı. Belediye personelinin mitingine katılımını zorunlu tutmak için listelere imza attırıldığı belirtildi.

14 MART

Cumhur İttifakı'nın Kayseri Pınarbaşı Belediye Başkan adayı MHP'li Memduh Uzunoğlu, seçim propagandası için ilçedeki iki ilköğretim okulunu ziyaret etti.

14 MART

İstanbul Sultangazi Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı Binali Yıldırım'ın iki adet seçim afişi asıldı.

16 MART

Adana'da 75. Yıl Anadolu Lisesi öğrencileri, okul müdürü tarafından park açılışına götürülecekleri söylenerek MHP'nin Adana Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Hüseyin Sözlü'nün mitingine götürüldükleri belirtildi.

TARAFSIZLIK

16 MART

Ağrı Merkez Musa Ağa Camisi'nin minaresinden AKP'nin seçim müziği çalındı.

17 MART

Trabzon'da Çarşıbaşı Emniyet Amirliği binasına AKP'li belediye başkan adayının pankartı asıldı.

17 MART

Adana Yüreyir Sağlık Bakanlığı arazisinde yer alan kamuya ait duyuru tabelasındaki hastane proje bilgilendirmesi kaldırıldı ve yerine Cumhuriyet İttifakı afişi asıldı.

18 MART

Aydın'ın Bozdoğan ilçesinde bir cami minaresine AKP bayrağı asıldı. AKP İlçe Başkanı Kemal Bozoğlu "Minareye bayrağı biz değil bir vatandaş astı, müdahale ettik." dedi. İl müftüsü, inceleme başlatacaklarını belirtti.

18 MART

Adıyaman, Zonguldak, Siirt ve İstanbul Cumhuriyet İttifakı adaylarının, bölgelerindeki okulları ziyaret ederek seçim çalışması yaptıkları iddia edildi. Antalya Hamza Taş İmam Hatip Ortaokulu'nda da AKP'li aday Gökçen Özdoğan Enç'in seçim posterlerinin asıldığı belirtildi.

18 MART

AKP seçim mitinglerinde dağıtılan çayların resmi araçlarla miting meydanlarına taşındığı görüntüledi.

19 MART

CHP'nin Ankara Büyükşehir Belediye Başkan adayı Mansur Yavaş hakkında 'suçu yetkili makamlara bildirmemek' suçlamasıyla soruşturma açıldı.

19 MART

Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığı'nca HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli hakkında, terör örgütü propagandası yaptığı gerekçesiyle soruşturma başlatıldı.

20 MART

Van Bahçesaray'da HDP'li iki kişi, Kaymakam ve İl Emniyet Müdürlüğü tarafından tehdit edildiklerini ve partileri için çalışmamaları yönünde uyarıldıklarını iddia etti.

21 MART

Ergani İlçe Milli Eğitim Müdürü, okul müdürleri ve okuldaki İŞKUR personelinin ilçeye doğalgaz bağlanması dolayısıyla yapılan törene katılmasını istedi; AKP'li milletvekilleri, İçişleri Bakanlığı Bakan Yardımcısı ve AKP Ergani Belediye Başkan adayının da katıldığı tören, seçim propagandasına sahne oldu.

21 MART

CHP'nin Yüksek Seçim Kurulu Temsilcisi Mehmet Hadimi Yakupoğlu, İstanbul'daki bazı ilçe seçim kurullarının sandıklar için belirlenen yedek üyelere de "142 görev belgesi" verdiği ihbarları aldığını ve bunun mükerrer oy kullanma riski yarattığını belirtti.

20 MART

İstanbul Sarıyer'de hastane açılışı esnasında hastaneye AKP adaylarının fotoğrafları asıldı.

22 MART

Diyarbakır Hani'de HDP'nin miting düzenleyeceği alan, kayyum atanan belediye tarafından kepçelerle kazılarak kullanılamaz hale getirildi.

TARAFSIZLIK

22 MART

Eski İstanbul Barosu Başkanı Turgut Kazan, seçim yasaklarına uyulmadığı gerekçesiyle Beyoğlu İlçe Seçim Kurulu'na itirazda bulundu. Kazan, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin

bütün reklam panolarına, elektrik direklerine ve özel kişilere veya kamuya ait bina duvarlarında AKP propaganda afişleri olduğunu belirterek, seçim yasakları uyarınca bu görsellerin kaldırılmasını talep etti

23 MART

Tunceli'de belediye binasının kapısına asılan AKP Belediye Başkan adayının seçim pankartının, itiraz üzerine kaldırılmasına karar verildi.

23 MART

Ankara Mamak'ta AKP mitingine belediye otobüsüyle insan taşındığı görüntülendi.

23 MART

Türkiye Wushu Federasyonu Başkan Vekili Abdurrahman Akyüz, Wushu Federasyonu'nun resmi internet sitesinde yayınladığı makalede "Ya hizmet ya sefalet tercih edilecek!" diyerek AKP lehine propaganda yaptı.

23 MART

AKP Ataşehir Belediye Başkan Adayı İsmail Erdem'in, belediye başkanı olduğu Sancaktepe'de Çanakkale Haftası adı altında yaptırdığı tesisler gezdirilerek lise 12. Sınıf öğrencilerine propaganda yaptığı iddia edildi; asılan pankartlardan aynı adayın bir lisede gerçekleştirilmek üzere seçim buluşması planladığı görüldü.

23 MART

AKP Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu camide seçim propagandası yaptı, "Edepleriyle oturmak yerine kalkıp da Zillet İttifakı'nın, PKK'nın, FETÖ'nün yanında olanlar hangi yüzle Ak Parti'nin kapısını çalacaklar?" dedi.

24 MART

Cumhur İttifakı Yenikapı mitingi sebebiyle, Avrasya tüneli çift yönlü kullanıma kapatıldı. Tünelin işletme hakkına sahip şirkete verilen araç geçiş garantisinin hazineden karşılanacak olması tepki topladı.

24 MART

Cumhur İttifakı Yenikapı mitingine yolcu taşımak için belediye otobüsleri ücretsiz hizmet verdi. Otobüs ve vapurların AKP flamalarıyla süslendiği görüntülendi.

25 MART

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, öğretmen ve öğrencilerle toplantılar yaparak AKP'nin seçim çalışmalarına katıldığı, gidemediği yerlere de çeşitli görevlendirmelerle başka isimlerin gönderildiği iddia edildi.

26 MART

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin Ezine Meslek Yüksekokulu öğrencileri, para, yemek ve "derslerde kolaylık" vaadiyle AKP Ezine Belediye Başkan adayı Güray Yüksel'in mitingine çağrıldı.

26 MART

Batman'a AKP'nin seçim bürosu açılışına giden Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk için Siirt plakalı seçim otobüsü ile taşınmalı miting yapıldı.

TARAFSIZLIK

27 MART

AKP Ordu Büyükşehir Belediye Başkan adayı Hilmi Güler, 'Geleceğin Liderleri Hilmi Güler'le Buluşuyor' adı altındaki etkinlikte lise 12'nci sınıf öğrencileriyle bir araya geldi.

27 MART

Eğitim-İş Sendikası, Ankara'nın Elmadağ ilçesinde düzenlenecek olan AKP mitingi için, ilçedeki tüm okullara yazı gönderilerek adeta seferberlik ilan edildiğini iddia etti.

27 MART

Nevşehir Hacı Bektaş-ı Veli Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahzar Bağlı, AKP Ürgüp Belediye Başkan adayı Mehmet Aktürk'ün seçim irtibat bürosunu ziyaret etti, 'Mehmet Başkan'ımızın bütün vaatlerine kefilim.' dedi.

27 MART

İzmir'de, içinde CHP Büyükşehir Belediye Başkan adayı Tunç Soyer'e yönelik ithamların ve hakaret içeren haberlerin bulunduğu 490 bin gazete PTT yönetmeliğine aykırı biçimde dağıtımına verildi. Gazetelerin AKP'li Belediye Başkanı'nın danışmanının matbaasında basıldığı belirtildi.

27 MART

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gülizar Biçer Karaca Denizli'deki Güney Çok Programlı Anadolu Lisesi'nde AKP Güney Belediye Başkan adayı Halil Ayhan'ın öğretmenleri bir odada toplayarak seçim propagandası yaptığını ileri sürdü.

27 MART

İstanbul'un Sultanbeyli ilçesi kaymakamlığı tarafından ilköğretim okullarında "Çevre ve Şehircilik Buluşmaları" adı altında düzenlenen ve öğrenci velilerinin çağırıldığı etkinlikte AKP propagandası yapıldığı belirtildi.

28 MART

AKP'li Eskişehir Beylikova Belediye Başkanı ve adayı Özkan Alp, yerel seçim çalışmaları kapsamında seçmenlere Kızılay'ın hazırladığı erzakları dağıttı.

28 MART

DİSK, KESK ve TMMOB temsilcileri, AKP'li adayların İŞKUR binalarında seçim çalışmaları yürüttüğünü, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nde işe alınan TYP personelinin de mesai saatlerinde AKP seçim çalışmalarına götürüldüğünü belirtti.

28 MART

Erzurum'da lise öğrencilerinin, şehitler için açılan kütüphaneye götürüleceği denilerek AKP Gençlik Kolları Başkanı'nın konuşmasına götürüldüğü iddia edildi.

29 MART

Twitter hesabı üzerinden EYT'liler hakkında "beyinsizler" ifadesini kullanan bir okul müdürü, çözümün sadece AKP'de olduğunu belirtti.

29 MART

Manisa Saruhan'da, AKP'li Belediye Başkan adayının seçim afişi cami minaresine asıldı.

30 MART

Ağrı'da seçim yasaklarına rağmen bazı ilçe ve mahallelerde polis eşliğinde dağıtılan yardım kolilerin üzerinde AKP adayı Savcı Sayan'ın fotoğraflarının olduğu görüntülendi.

TARAFSIZLIK

1-12 MART

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın seçim çalışmalarına dair bütün haberler, tarafsız olması gereken Cumhurbaşkanlığı kurumunun internet sitesinde seçim söylemini de içerecek biçimde duyurulmuştur. 1 Mart - 12 Mart tarihleri arasında, seçim kampanyasıyla ilgili 24 duyuru yapılmıştır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, İstanbul'un 2 farklı ilçesinde ve Artvin'de Cumhurbaşkanı olarak katıldığı toplu açılış törenlerindeki konuşmalarında seçim propagandası yapmıştır.

13-20 MART

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın seçim çalışmalarına dair bütün haberler, tarafsız olması gereken Cumhurbaşkanlığı kurumunun internet sitesinde seçim söylemini de içerecek biçimde duyurulmuştur. 13-20 Mart tarihleri arasında, seçim kampanyasıyla ilgili 14 duyuru yapılmıştır. Duyurular, bu tarihler arasında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katılımıyla gerçekleştirilen 10 mitinge ve diğer seçim çalışmalarına yöneliktir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ankara'nın 3 farklı ilçesinde ve İstanbul'da, Cumhurbaşkanı olarak katıldığı toplu açılış törenlerindeki konuşmalarında seçim propagandası yapmıştır.

21-27 MART

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın seçim çalışmalarına dair bütün haberler, tarafsız olması gereken Cumhurbaşkanlığı kurumunun internet sitesinde seçim söylemini de içerecek biçimde duyurulmuştur.

21-27 Mart tarihleri arasında, seçim kampanyasıyla ilgili 17 duyuru yapılmıştır. Duyurular, bu tarihler arasında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katılımıyla gerçekleştirilen 13 mitinge ve diğer seçim çalışmalarına yöneliktir.

TBMM Başkanı Binali Yıldırım'ın, AKP İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı olmasının Anayasa'nın 94. maddesine aykırı olması tepki topladı. Yıldırım daha sonra Meclis Başkanlığından istifa etti. Başlangıçta 'Seçim bir siyasi faaliyet değildir.' diyerek istifa etmeyeceğini belirten Yıldırım, tepkilerin ardından 30 Ocak'ta görevinden ayrılmıştır.

**YEREL SEÇİM
İZLEME ÇALIŞMASI 2019**

4
ana başlık

**EŞİT/ADİL/DEMOKRATİK
KAMPANYA İHLALLERİ**

GÖZALTI

SALDIRI

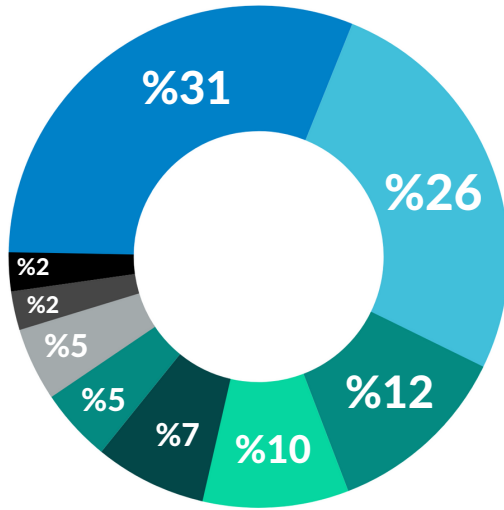
ENGELLEME

SALDIRILAR

38

1 Ocak-30 Mart arasında izlediğimiz seçim kampanyası dönemi içinde toplam 38 saldırı olayı yaşanmıştır. 38 saldırının 13'ü CHP'ye 11'i HDP'ye yapılmıştır.

	Oran	Sayı
CHP	%31	13
HDP	%26	11
AKP	%12	5
Saadet Partisi	%10	4
TKP	%7	3
DP	%5	2
İyi Parti	%5	2
MHP	%2	1
ÖDP	%2	1

SALDIRILAR

13 OCAK

İstanbul Çekmeköy'de
CHP aracı kundaklandı.

20 OCAK

HDP Milletvekili
Remziye Tosun'a
dayanışma etkinliğinde
şiddet içeren polis
müdahalesinde
bulunuldu.

25 OCAK

AKP Seyhan Belediye
Başkan Adayı Fikret
Yeni uğradığı bıçaklı
saldırıda hafif yaralandı.

28 OCAK

CHP Eyüpsultan İlçe
Başkanı ve 2 yönetici
ilçe binasında kimliği
belirsiz kişiler
tarafından saldırıya
uğradı.

10 ŞUBAT

Mardin'in Ömerli
ilçesinde kampanya
yürüten AKP'liler ve
Saadet Partililer
arasında yaşanan
gerilime polis müdahale
etti.

12 ŞUBAT

AKP Seyhan Belediye
Başkan adayını Fikret
Yeni'nin seçim bürosuna
molotof kokteyli ile
saldırı düzenlendi.

18 ŞUBAT

Mersin Mut TKP
Belediye Başkan adayı
Devrim Şimşek'in seçim
bürosuna saldırı
düzenlendi.

1 MART

İskenderun HDP İlçe
binası önündeki parti
flamaları üç gün üst üste
kimliği belirsiz kişilerce
söküldü.

2 MART

Saadet Partisi'nin
Antalya Büyükşehir
Belediye Başkan
adayının seçim aracı
kimliği belirlenemeyen
kişilerce sprey boya ile
boyandı.

2 MART

AKP Menderes Belediye
Meclis Üyesi adayı iki
ayağından tüfekte
vuruldu.

2 MART

İYİ Partili Samsun Canik
Belediye Başkan
adayının konvoyuna taş
ve tekme ile saldırıldı.

3 MART

HDP Esenler seçim
bürosuna kimliği belirsiz
kişilerce saldırı
gerçekleştirildi.

4 MART

Demokrat Parti'nin
Manisa Şehzadeler
Belediye Başkan Adayı
Uğur Kıraloğlu'nun
seçim çadırına kimliği
belirsiz kişiler
tarafından saldırı
düzenlendi.

5 MART

HDP'nin Ankara
Keçiören'deki ilçe
binasına saldırı
düzenlendi.

6 MART

Alanya'da HDP seçim
afişlerinin bulunduğu
billboardlara saldırı
düzenlendi; kırılan
billboardların üzerine
Türk bayrağı asıldı.

SALDIRILAR

7 MART

Ankara'nın Etimesgut ilçesinde Millet İttifakı Ankara Büyükşehir Belediye Başkan adayı Mansur Yavaş'ın seçim bürosuna saldırı düzenlendi.

8 MART

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü kapsamında düzenlenen Gece Yürüyüşü'nde polis yürüyüşe plastik mermi ve biber gazı ile müdahale etti.

9 MART

Kars'ta HDP'nin reklam panoları parçalandı, üzerine ay yıldız ve üç hilal çizildi.

9 MART

CHP'nin İzmir Bayraklı'daki seçim bürosuna ticari taksiden 4-5 el ateş edildi, 2 kişi yaralandı.

9 MART

Şişli'de CHP'nin seçim afişleri parçalandı.

10 MART

İzmir'de seçim çalışması yürüten CHP Kadın Kolları yönetim kurulu üyesi ve Menemen Belediye Başkan adayının eşi saldırıya uğradı, araçlarının camları kırıldı.

11 MART

TKP Tunceli Belediye Başkan adayı Fatih Mehmet Maçoğlu PKK'lılara dayandırılan açıklamada adaylıktan çekilmeye davet edilerek tehdit edildi.

13 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Avcılar'da düzenlediği miting için asılan afişleri kesen 1 kişi operasyonla gözaltına alındı.

13 MART

İzmir'in Menemen ilçesi Ulukent mahallesindeki CHP seçim bürosuna kimliği belirsiz kişilerce saldırı düzenlendi.

14 MART

İstanbul'un Şişli ilçesinde CHP'nin seçim afişlerini yırtan yedi kişi gözaltına alınarak para cezası kesildi.

16 MART

ÖDP Manisa il binasına kimliği belirsiz kişilerce taşlı saldırı gerçekleştirildi.

16 MART

HDP'nin Siirt seçim irtibat bürosu kimliği belirsiz kişilerce kurşunlandı.

17 MART

İzmir'de CHP Buca Belediye Başkan adayı Erhan Kılıç'ın seçim afiş ve pankartları parçalandı.

18 MART

İstanbul Sancaktepe'de bulunan Yenidoğan Merkez Camisi'nde AKP'lilerin, çay ikramı için oturan Saadet Partisi İstanbul

Büyükşehir Belediye Başkan adayı Necdet Gökçınar ve beraberindekilere "Burası bizim camimiz!" diyerek saldırdığı iddia edildi.

SALDIRILAR

18 MART

İYİ Parti Ağrı Patnos Belediye Başkan adayı Hamdullah Denizhan'ın seçim aracı, İnönü Mahallesi'nde devam eden seçim çalışmaları sırasında kimliği belirsiz kişiler tarafından silahlı saldırıya uğradı

19 MART

İzmir Karşıyaka'da Ensar Vakfı'nın okullarda faaliyet göstermesini protesto eden liselilere AKP'liler saldırdı, saldırı sonrasında polis üç lise öğrencisini gözaltına aldı.

23 MART

Şanlıurfa'da bir kişi tartıştığı Saadet Partili Mustafa Aslan'ı yaraladı, ardından Saadet Partisi seçim bürosu önünde piyade tüfeğiyle rastgele ateş açtı.

24 MART

HDP Sapanca ilçe binasına molotof kokteyli ile saldırı düzenlendi.

25 MART

Çanakkale Gökçeada'da kampanya yapan HDP aracı, silahlı bir kişinin sürdürdüğü araç tarafından takip edilerek taciz edildi.

25 MART

Çanakkale Merkez'de HDP aracı kimliği belirlenemeyen kişilerce tahrip edildi. Aracın üzerine 3 hilal çizildiği görüntülendi.

25 MART

Kırşehir'in Mucur ilçesinde AKP'li olduğu iddia edilen bir grup, MHP Mucur Belediye Başkan adayı Hasan Hüseyin Köşker'in kardeşi ve parti üyelerine saldırdı.

27 MART

Kırklareli'nin Kavaklı beldesindeki AKP seçim bürosuna pompalı silahla saldırı düzenlendi.

27 MART

Erzincan'da bir kişi, CHP Erzincan Belediye Başkan Adayı İsmail Taş'ın ve Millet İttifakı'nın seçim panolarını tahrip ederken görüntülendi.

27 MART

CHP'nin Adana adayı Zeydan Karalar'ın seçim araçlarına kimliği belirsiz kişilerce saldırıldı.

28 MART

Demokrat Partili Çekmeköy Belediye Başkan adayı Hüseyin Avni Sipahi'nin ekibine silahlı saldırı düzenlendi. Belediye Meclis Üyesi adayı bir kişi yaralandı.

28 MART

İzmir Menderes ve Gaziemir'de HDP seçim araçlarına saldırı düzenlendi.

29 MART

Ankara'da CHP İl Gençlik Kolları Başkan Yardımcısı ve arkadaşları bir grupla yaşadıkları gerginliğin ardından polis merkezine giderek, grubun araçlara zarar verip havaya pompalı tüfekle ateş açtıklarını iddia ettiler.

29 MART

Çorum'da, seçim çalışması esnasında TKP üyelerine bir grup MHP'linin saldırdığı iddia edildi.

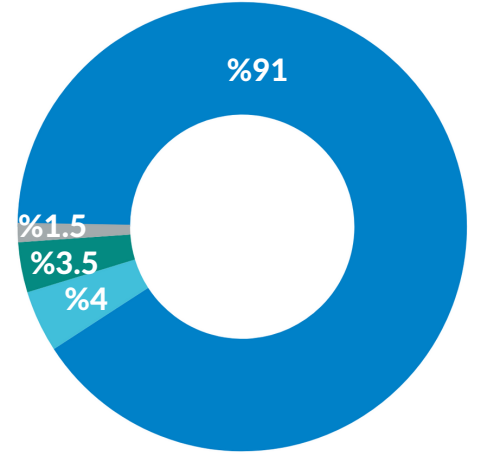
29 MART

CHP Aydın İl Başkanı, parti konvoyunun geçişi sırasında bir kişinin havaya ve yere pompalı tüfekle ateş açtığını belirtti.

GÖZALTI

345

1 Ocak-30 Mart arasında izlediğimiz seçim kampanyası dönemi içinde toplam 345 kişi gözaltına alınmıştır. 345 kişinin %91'i HDP'li kişilerden oluşmaktadır.

	Oran	Sayı
 HDP	%91	287
 SMF*	%4	14
 Saadet Partisi	%3.5	11
 Halkevleri	%1.5	4

* Sosyalist Meclisler Federasyonu

GÖZALTI

24 OCAK

HDP'nin Diyarbakır'da aday tanıtım toplantısına polis tarafından baskın düzenlendi, 2 kişi gözaltına alındı.

5 ŞUBAT

Urfa Ceylanpınar'da HDP seçim bürosu açılışına polis müdahale etti, Eş Başkan Adayı Narin Gezgör gözaltına alındı.

5 ŞUBAT

İstanbul'da Antalya İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün Ensar Vakfı ile protokol imzalamasını protesto eden liseli öğrencilere polis müdahale etti, 7 kişi gözaltına alındı.

5 ŞUBAT

Ankara'da otobüslerde "ekonomik krizin yarattığı yıkım" hakkında konuşma yapan 4 Halkevi üyesi gözaltına alındı.

13 ŞUBAT

Siirt'te yaşanan seçmen kaydı silinmesi ve kaydırılması gibi olaylarla ilgili iddiaları dile getiren iki HDP'li yönetici gözaltına alındı.

13 ŞUBAT

HDP'nin Ağrı Belediye Başkan adayları, Abdurrahman Doğan ve Yeliz Karaaslan, 55 kişi ile birlikte gözaltına alındı.

16 ŞUBAT

Tunceli'de seçim çalışması yürüten Sosyalist Meclisler Federasyonu üyelerinin evlerine polis baskını düzenlendi, 6 kişi gözaltına alındı.

19 ŞUBAT

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun hedef gösterdiği HDP Mardin İl Başkanı Ali Sincar tutuklandı.

20 ŞUBAT

İstanbul'da Sosyalist Meclisler Federasyonu'na yönelik baskınlar sonucunda 8 kişi tutuklandı.

27 ŞUBAT

HDP Nazilli İlçe binasına düzenlenen baskında İlçe Eş Başkanı gözaltına alındı.

27 ŞUBAT

Erzurum Tekman'da düzenlenen operasyonların ardından HDP Belediye Meclis üyesi aday 8 kişi gözaltına alındı.

6 MART

HDP Bingöl Belediyesi Meclis Üyesi aday Zelal Morsünbül, evine yapılan baskınla gözaltına alındı.

GÖZALTI

7 MART

HDP Torbalı İlçe Eş Başkanı Gülcan Kızıldağ ve Deniz Poyraz gözaltına alındı.

8 MART

Ege Üniversitesi'nde 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü kapsamında basın açıklaması yapmak isteyen 8 kişi ve 1 basın mensubu gözaltına alındı.

8 MART

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi öğrencisi, 8 Mart afişi astıktan sonra gözaltına alındı.

11 MART

Kocaeli'nin Körfez ilçesinde HDP seçim bürosuna baskın düzenlendi, 9 kişi gözaltına alındı.

15 MART

Beyazıt ve Halepçe Katliamları'nda yaşamını yitirenleri anmak için İstanbul Üniversitesi'nde toplanan gençlik örgütlerine polis müdahale etti, 33 öğrenci gözaltına alındı.

18 MART

Kocaeli'nde, 'terör örgütü propagandası' yaptıkları iddiasıyla, aralarında Dilovası'nda Saadet Partisi Belediye Meclisi Üyesi aday olan Turan Tekgül'ün de bulunduğu 9 kişi gözaltına alındı.

18 MART

Iğdır'da DBP ve HDP'lilerin evlerine baskın yapıldı, 9 kişi gözaltına alındı.

18 MART

HDP Adıyaman Pınarbaşı Belde Belediyesi Eş Başkan Adayı Hüseyin Uzun gözaltına alındı.

18 MART

Adıyaman ve Urfa'da polis ve jandarmanın yaptığı ev baskınlarında aralarında HDP Bulam Belediyesi Eş Başkan aday Hüseyin Uzun'un da bulunduğu 9 kişi gözaltına alındı.

18 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun Üsküdar'daki konuşması sırasında Saadet Partisi'yle ilgili sözlerini eleştirdiği için gözaltına alınan iki kişi 'kamu görevlisine hakaret' suçundan adli kontrol talebiyle mahkemeye sevk edildi.

19 MART

Adıyaman, Ankara, Balıkesir, Bursa, Gaziantep, Malatya, Mardin ve Şırnak'ta yapılan ev baskınlarında aralarında HDP'li Balıkesir Belediye Başkan adayının da olduğu 65 kişi gözaltına alındı.

19 MART

İzmir Karşıyaka'da Ensar Vakfı'nın okullarda faaliyet göstermesini protesto eden liselilere AKP'liler saldırdı, saldırı sonrasında polis üç lise öğrencisini gözaltına aldı.

GÖZALTI

20 MART

İzmir'de Nevruz kutlamaları öncesi hakkında yakalama kararı çıkartılan 10 kişi ev baskınlarıyla gözaltına alındı.

20 MART

Adana, Van, Bitlis, Osmaniye, Mardin, İzmir ve Şırnak'ta HDP üyesi 68 kişi ev baskınlarıyla gözaltına alındı.

20 MART

Antalya Kemer'de HDP Belediye Meclis Üyesi adayı gözaltına alındı.

22 MART

Adana'da HDP Seyhan İlçe Eş Başkanı gözaltına alındı.

22 MART

Tunceli'de Vali ve Belediye Başkan vekilinin elini sıkmayan HDP'li iki gencin darp edilerek gözaltına alındığı iddia edildi.

22 MART

Kadıköy'de HDP standını kaldıran polis, 5 partiliyi gözaltına aldı.

24 MART

HDP Parti Meclisi üyesi Nevruz kutlamasında yaptığı konuşmanın ardından gözaltına alındı.

27 MART

HDP seçim çalışmaları kapsamında Bitlis'te katıldığı mitingde sahne alan sanatçı Pınar Aydınlar gözaltına alındı, ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldı.

30 MART

İstanbul'da aralarında çok sayıda HDP üyesi, Belediye Meclis Üyesi adayı ve müşahit bulunan 32 kişi gözaltına alındı.

ENGELLEME

29

1 Ocak-30 Mart arasında izlediğimiz seçim kampanyası dönemi içinde toplam 29 Engelleme olayı yaşanmıştır.

29 Engellemenin 14'ü HDP'ye yapılmıştır.

	Oran	Sayı
HDP	%56	14
CHP	%20	5
Saadet Partisi	%12	3
TKP	%1.5	4
EMEP	%1.5	4
İyi Parti	%1.5	4

ENGELLEME

6 OCAK

Siirt'te 6 bin 488 seçmenin kaydının silindiği belirtildi. Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve partili yöneticiler polis çemberinde basın açıklaması yaptılar.

5 ŞUBAT

Urfa Ceylanpınar'da HDP seçim bürosu açılışına polis müdahale etti, Eş Başkan Adayı Narin Gezgör gözaltına alındı.

5 ŞUBAT

İstanbul'da Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün Ensar Vakfı ile protokol imzalamasını protesto eden liseli öğrencilere polis müdahale etti, 7 kişi gözaltına alındı.

6 ŞUBAT

Saadet Partili yetkililer, Yerel Seçim kampanyası kapsamında hazırlanan Sülün Osman reklam filminin "organize baskılar" sonucunda yayından kaldırıldığını belirtti.

11 ŞUBAT

Muş Varto ve Iğdır'da HDP'nin HDP Eş Genel Başkanları ve milletvekillerinin gösteri yürüyüşü polislerce engellendi. afişleri polisler tarafından söküldü.

13 ŞUBAT

Ankara Büyükşehir Belediyesi görevlileri CHP seçim afişlerini sökerken görüntülendi.

19 ŞUBAT

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Afyonkarahisar ziyareti öncesinde Belediye Başkan adayı İyi Parti'li Mahmut Koçak'ın afişlerinin üzeri örtüldü.

25 ŞUBAT

Ankara Altındağ Saadet Partisi Belediye Başkan adayının seçim afişlerinin emniyet güçleri tarafından indirilmesinin ardından yerine AKP ilçe ve büyükşehir adaylarının afişleri asıldı.

27 ŞUBAT

HDP Nazilli İlçe binasına düzenlenen baskında İlçe Eş Başkanı gözaltına alındı.

27 ŞUBAT

Erzurum Tekman'da düzenlenen operasyonların ardından HDP Belediye Meclis üyesi adayı 8 kişi gözaltına alındı.

2 MART

AKP Bakırköy teşkilatı içinde yaşanan liste gerginliğini haberleştiren Bakırköy gazetesinin haberine erişim engeli getirildi.

6 MART

Ankara Etimesgut'ta Belediye, Millet İttifakı Etimesgut Belediye Başkan adayı Celal Çelik'in afişlerini söktü.

ENGELLEME

8 MART

Bingöl'de Saadet Partisi Belediye Başkan adayının afişleri zabıtalardan tarafından kaldırıldı.

13 MART

Bingöl'de HDP seçim aracından çalan seçim şarkısı nedeniyle, aracın sürücüsü gözaltına alındı; para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

15 MART

Dersim'in Nazimiye ilçesinde HDP tarafından hazırlanan afişlerde yer alan "Yê Mao (Bizimdir)" sloganı "sakıncalı" bulundu. Polisin, sloganı "Mao'cu" bulduğu için afişlerin kaldırılmasını istediği iddia edildi.

22 MART

Diyarbakır Hani'de HDP'nin miting düzenleyeceği alan, kayyum atanmış belediye tarafından kepeçlerle kazılarak kullanılamaz hale getirildi

26 MART

İstanbul Kadıköy'de zabıta, CHP Adayı Şerdil Dara Odabaşı'nın pankartlarını sökerken görüntülendi.

8 MART

Açılışından bir gün sonra baskılar nedeniyle kapatıldığı belirtilen CHP Uludere Belediyesi seçim bürosunu ziyaret eden kişiler hakkında terör örgütüne yardımdan soruşturma açıldığı iddia edildi. CHP Belediye Başkan adayı birçok yurttaşın seçim bürosunu ziyaretinin ardından terör örgütüyle ilişkilendirilerek gözaltına alındığı belirtildi.

18 MART

Real Market işçilerinin Ankara Beğendik Mağazası'nda gerçekleştirdiği eyleme polis müdahale etti, üç işçi yaralandı.

22 MART

Üsküdar Belediyesi zabıtalardan, CHP Üsküdar Belediye Başkan adayı Ahmet Kılıç'ın seçim afişlerini keserken görüntülendi.

26 MART

Kahramanmaraş'ta aynı sokaktaki muhalefet partilerinin afişleri toplanırken, Türk bayrağını indiren kişilerin yerine AKP afişi astığı görüntülendi.

10 MART

Muş Varto ve Iğdır'da HDP'nin seçim afişleri polisler tarafından söküldü.

14 MART

Şanlıurfa'da HDP tarafından asılan 'Li Dijî Şer Aşitî' (Savaşa karşı barış) yazılı afişler, "Savaştan sonra barış bizimdir." anlamı taşıdığı öne sürülerek mahkeme kararıyla kaldırıldı.

19 MART

Mardin'de sabah saatlerinde yapılan ev baskınlarında 19 kişinin gözaltına alınmasını protesto etmek isteyen HDP'lilere polisler biber gazı ile müdahale etti.

22 MART

Kadıköy'de HDP standını kaldıran polis, 5 partiliyi gözaltına aldı.

ENGELLEME

26 MART

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı zabıta ekipleri, CHP Sancaktepe Belediye Başkan adayı Özgen Nama'nın pankartlarını sökerken görüntüledi.

26 MART

Tunceli'de miting duyurusu için pankart asma yerlerine asılan TKP pankartları, valiliğin kararıyla indirildi.

27 MART

Devlet Bahçeli'nin Adana mitingi öncesinde, CHP Adana Büyükşehir Belediye Başkan adayı Zeydan Karalar'ın duvar afişinin üzeri kapatıldı.

28 MART

Diyarbakır'da gerçekleşecek olan HDP mitingi için bildiri dağıtan grubun önü polis tarafından kesilerek, zılgıt ve alkışın yasaklandığı iddia edildi.

28 MART

İzmir Büyükşehir Belediye Başkan adayı Tunç Soyer, üniversite öğrencileriyle düzenleyeceği park forumunu "rektörlüğün öğrenciler hakkında soruşturma başlatma" iddiası gerekçesiyle iptal etmek durumunda kaldı.

29 MART

HDP Siirt Seçim Bürosu'na polis baskını düzenledi.

29 MART

Emek Partisi'nin İstanbul Maltepe'de astığı "Tek adam ittifakına oy yok" yazan seçim afişi, ilçede Cumhurbaşkanı'nın miting yapacağı gerekçesiyle kaldırıldı.

EŞİT/ADİL/DEMOKRATİK KAMPANYA İHLALLERİ

89

Seçim sürecinde siyasilerin ya da kamu görevlilerinin parti veya adayları terör örgütleriyle ilintili göstermesi, kriminalize/marjinalize edici söylemlerde bulunması, yasal olarak seçime katılma hakkı kazanmış parti ve adayları siyasal, dinsel veya etnik açıdan ötekileştirmesi gibi ihlalleri içermektedir.

1 Ocak ve 30 Mart arasında yerel seçim izleme çalışmaları kapsamında 89 adet Eşit/Adil/Demokratik Kampanya İhlali tespit edilmiştir.

EŞİT/ADİL/DEMOKRATİK KAMPANYA İHLALLERİ

15 OCAK

HDP Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş 6 ilde 3595 kişilik seçmen anormalliği tespit edildiğini belirtti. Beştaş, apartman dairelerine yüzlerce kişilik seçmen kayıtları yapıldığını belirtti.

17 OCAK

Samsun'da 100 seçmenli bir köyde 170 seçmen olduğu fark edildi. Yeni seçmenlerin ahır ve samanlıklara kaydedildiği belirtildi.

17 OCAK

Artvin'de harabe ve kullanılmayan bir evde 97 seçmenin kayıtlı görüldüğü iddia edildi ve YSK'ya itiraz edildi.

17 OCAK

CHP Çatalca teşkilatı, ilçe sınırları içerisinde 3 bini aşkın seçmen kaydına itiraz ettiklerini, şantiyelerde seçmen kaydı olduğunu duyurdu.

18 OCAK

Çankırı ve Ankara'nın bazı ilçelerinde 24 Haziran seçimlerinin ardından seçmen sayısının %90 civarında artış gösterdiği iddia edildi.

18 OCAK

HDP Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, Diyarbakır'ın farklı ilçelerinde, jandarma, emniyet ve askeri hizmet kurumlarına ait 14 dairede 793 seçmenin kayıtlı olduğuna dair iddiada bulundu. Dağ, iddialar hakkında soru önergesi verdi.

19 OCAK

HDP, Iğdır'da 2500 kişilik seçmen kaydını yaptırdığı ve bu seçmenlerin kolluk kuvveti olduğu, ikametlerinin lojmanlara alındığı hakkında soru önergesi verdi.

22 OCAK

HDP, Şanlıurfa Halfeti'de 1847 seçmenin kaydının 20 dairelik polis lojmanlarında olduğu ile ilgili ilçe seçim kuruluna itiraz etti. Seçim kurulu, itirazı yeterli delil bulunmadığı gerekçesi ile reddetti.

23 OCAK

CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, 24 Haziran'da Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oyların tamamını aldığı sandıkların bazılarında seçmen sayısının yaklaşık yüzde 760'a varan oranda artış gösterdiğini iddia etti.

23 OCAK

YSK, Foça'da kursiyer askerlerin seçmen kaydı ile ilgili CHP'nin itirazını reddetti. Kursları tamamlanmış olmasına rağmen kayıtlarının devam etmesini CHP İzmir Örgütü tam kanunsuzluk olarak değerlendirdi.

26 OCAK

Ocak ayının sonunda katıldığı bir toplantıda, AKP Sivas milletvekili İsmet Yılmaz, partisinin Sivas Belediye Başkan adayına oy vermenin kıyamet günü için bir beraat belgesi olacağını söyledi.

25 ŞUBAT

İstanbul Esenyurt'ta AKP seçim çalışması kapsamında ev ev gezip broşür dağıtanların, broşür kabul etmeyen yurttaşların kimlik bilgilerini istediği görüntüldü.

EŞİT/ADİL/DEMOKRATİK KAMPANYA İHLALLERİ

26 ŞUBAT

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Cumhuriyet İttifakı dışında kalan partileri terör örgütleri ile ilişkilendirerek vatan hainliği ile suçladı.

28 ŞUBAT

Manisa Kula Belediye Başkanı Hüseyin Tosun, bir televizyon kanalında, Millet İttifakına oy vermenin haram olduğunu dile getirdi.

28 ŞUBAT

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu Ankara Siteler Mobilyacılar Organize Sanayi Bölgesi ziyaretinde "Madem HDP'den, PKK'dan bu kadar destek alıyorsunuz, Kılıçdaroğlu, Temel Karamollaoğlu oturun, onlarla beraber bizim yaptığımız gibi millete açık, şeffaf toplantılar yapın da boyunuzun ölçüsünü görelim." Dedi.

28 ŞUBAT

AKP Bursa Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Alınur Aktaş, CHP Adayı Mustafa Bozbey'i Türkan Saylan, Uğur Mumcu, Bahriye Üçok ve Nazım Hikmet gibi "devlete ve bayrağa savaş açmış, din ve diyanetle problemliler" kişilerin isimlerini caddelere vermekle suçladı.

28 ŞUBAT

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu İstanbul'da kanaat önderleriyle bir araya geldiği etkinlikte "PKK'nın belediye binasından içeri girmesine izin verecek miyiz, vermeyecek miyiz? HDP ile PKK arasındaki ilişki muğlak değil mutlak. Bugün CHP ile HDP arasındaki ilişki de muğlak değil mutlak." dedi.

1 MART

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Millet İttifakının içinde hainler ve bölücü terör örgütleri olduğunu savundu.

1 MART

AKP Ankara Büyükşehir Belediye Başkan adayı Mehmet Özhasseki, CHP adayı Mansur Yavaş'ın seçimi kazanması durumunda faturaları militanların evlere götüreceklarini dile getirdi.

2 MART

Limak İnşaat işçileri Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın mitingine zorla götürüldü; gitmeyenlerin işten çıkarılacağı yönünde tehdit edildiği iddia edildi.

3 MART

AKP Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Kasım Gülpınar, 'Erdoğan'ı desteklemenin iman gereği' olduğunu savundu. Gülpınar, 'Yarın mahşerde Allah'ın karşısına çıktığınız zaman, Allah o emaneti bize verdiğinizden dolayı size inşallah hiçbir hesap sormayacak' dedi.

4 MART

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, AKP Hatay Büyükşehir Belediye Başkanı adayı İbrahim Güler'in proje tanıtım töreninde yaptığı konuşmada CHP'nin TIKKO, DHKP-C, PKK, FETÖ ve Esad ile ittifak içinde olduğunu iddia etti.

4 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, yerel seçim çalışmaları kapsamında katıldığı etkinlikte "31 Mart akşamı zafiyete düşersek 6 yaşındaki masum çocukların eline taş verirler, valilerin kaymakamların itibarını beş paralık ederler. Sokağa çıkarmazlar." dedi.

4 MART

BBP Genel Başkanı Destici, HDP'ye verilen seçim yardımının Kandil'e gittiğini savundu.

EŞİT/ADİL/DEMOKRATİK KAMPANYA İHLALLERİ

4 MART

Nihat Zeybekçi bir röportajında CHP ve HDP iş birliği yaptığını iddia ederek bu iş birliğinin "CHP ve PKK arasında bir iş birliğini akla getirdiğini" belirtti.

5 MART

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli için 'Bu adam var ya Kürt bile değil. Ama çok seviyorsan Kuzey Irak'ta Kürdistan bölgesi var. Defol oraya git' dedi.

5 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, İzmir'de AKP adayının seçim bürosunun önünde HDP'li milletvekilleri terörün milletvekili olmakla itham etti.

5 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan AKP'nin Esenyurt mitinginde HDP'lilerin CHP listelerinde belediye meclis üyeliklerine aday gösterildiğini "Bölücü örgüte müzahir şahısları, marjinaleri, sapkınları... belediye meclisi listelerine sokmuşlar" sözleriyle iddia etti.

5 MART

Alper Taş'ın konuk olduğu programın sunucusu, LGBTI+ yurttaşlara yönelik çalışmalarından söz edilmesi nedeniyle işten çıkarıldı.

6 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Ankara'da gazi aileleri ve engellilerle yediği yemekte CHP'yi DHKP-C'ye sevgi beslemekle ve terörist kollamakla suçladı; PKK'yı belediyelere ortak etmek isteyen bir yapı olduğunu iddia etti.

6 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ankara'da çiftçilerle bir araya geldiği programda terör örgütlerinin saldırılarında ve darbe girişimlerinde CHP'nin hiçbir zaman Türkiye'nin yanında yer almadığını ve CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Avrupa'da terör örgütlerinin temsilcileriyle yan yana fotoğraf çektiğini iddia etti.

6 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Anadolu Ajansı Editör Masası toplantısında 31 Mart'tan zayıf çıkılırsa "HDP'nin de PKK'nın talimatlarının da bulunduğunu" ve "ittifakın, Türkiye'ye 4,5 yılı zehir zindan edeceğini" iddia etti.

6 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Malatya mitinginde CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi'ni terör örgütüyle beraber dörtlü çete oluşturmakla suçladı; seçmenleri 31 Mart'ta "Osmanlı tokadı" vurmaya davet etti.

6 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan, katıldığı televizyon programında 31 Mart'tan sonra 'geçmişte benzer şeyler' yaşanırsa işi anında yargıya götüreceklerini ve kayyumlar için yolu açacaklarını söyledi.

7 MART

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, İzmir'de taksici esnafıyla buluşması sırasında CHP listelerindeki HDP'li adayların tamamını PKK'nın yerleştirdiğini öne sürdü.

7 MART

AKP Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman, seçim öncesi işçi çıkarıcı patronlardan AKP oy kaybederse hesap sorulacağını belirtti.

EŞİT/ADİL/DEMOKRATİK KAMPANYA İHLALLERİ

7 MART

Ağrı'da gözaltına alınan HDP PM Üyesi Zelal Yerlikaya tutuklandı.

7 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, CHP'nin Beyoğlu Belediyesi başkan adayı Alper Taş için "PKK'nın temsilcisi" ifadesini kullandı. Soylu, "299 HDP ve PKK iltisaklı adamın" CHP, İYİ Parti, Saadet Partisi listelerine dahil edildiğini, PKK'nın büyükşehirlerde yeniden hayata bağlanmak istendiğini iddia etti.

9 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan, İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener için "Onunla hesaplaşacağız, kaçacak deliği yok, hesabı ağır olacak." ifadelerini kullandı.

10 MART

AKP Kütahya İl Başkanı Ali Çetinbaş, 31 Mart'tan sonra Millet İttifakı mensuplarının sokaklarda gezemeyeceklerini söyledi.

11 MART

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Ankara'da bir seçim ofisi açılışında 8 Mart'taki Gece Yürüyüşü'nde ezanın protesto edildiği iddialarına yönelik "Ezanı ıslıklamak küfrü alkışlamaktır, batılı selamlamaktır, iblise selam durmaktır. Mukaddes ve millete ihanettir." dedi.

11 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, STK temsilcileri ve muhtarlarla bir araya geldiği etkinlikte "31 Mart akşamı Cumhur İttifakı'nda bir zafiyet olursa, 6 yaşındaki çocukların eline taşı verirler, kaymakamlıkları ve valilikleri alt üst ederler." dedi.

10 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Adana mitinginde 8 Mart'taki Gece Yürüyüşü'ne katılanları "CHP ve HDP öncülüğünde" ezana terbiyesizlik etmekle suçladı, "Bunların tek ittifakı ezan bayrak düşmanlığıdır." dedi.

14 MART

Eski AKP Milletvekili Mehmet Metiner, Adıyaman'ın Kahta ilçesinde yaptığı konuşmada, "Ekmek verdiğimiz insanlar davamıza karşı bayrak sallarlarsa ertesi gün kendilerini başka bir yerde bulurlar." ifadelerini kullandı.

15 MART

AKP'nin Şanlıurfa Karaköprü seçim bürosunda bir AKP üyesi konuşmasında "31 Mart günü AKP'ye oy verirsiniz, cennetin anahtarı cebinizdedir." dedi.

15 MART

İnternethaber yazarı Osman Diyadin'e konuşan İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Ekrem İmamoğlu, Mansur Yavaş ve Tunç Soyer'i terör örgütünün truva atı olmakla itham etti.

15 MART

İYİ Parti Fatih Belediye Başkan adayı İlkey Aksoy'un pankartlarında "Fatih'i Suriyelilere teslim etmeyeceğim." ifadeleri kullanıldı.

15 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, AKP'nin Adana'da düzenlenen mitinginde HDP'li milletvekillerini PKK'nın ve terörün vekili olmakla suçladı.

EŞİT/ADİL/DEMOKRATİK KAMPANYA İHLALLERİ

16 MART

Hürriyet, CNN Türk ve Posta gazetelerinin internet siteleri, 16 Mart gecesi, "HDP Eş Genel Başkanı Temelli'den açık açık itiraf ve tehdit: İstanbul-Ankara'yı İmamoğlu ile

Yavaş değil HDP yönetecek" başlığıyla haber yayınladı, haber metninde başlıktaki sözler geçmemesine rağmen Hürriyet açıklamanın HDP'den istenmesi gerektiğini savundu.

16 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, seçim çalışmaları kapsamında gittiği Adana'da CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu için "Bereketsizdir, PKK'yı ve Türkiye'yi bölmek isteyenleri belediyeye taşımak istiyor." dedi.

17 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan, İzmir'de Cumhuriyet İttifakı ortak mitinginde CHP İzmir Büyükşehir Belediye Başkan adayı Tunç Soyer'in adaylık icazetini Kandil'den aldığını iddia etti.

17 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, katıldığı Tekirdağ mitinginde HDP'li milletvekilleri için "Ben onlara milletvekili demiyorum. Onlar terörün vekili, onlar PKK'nın vekilidir. Onların kendi adına bir söz söyleme ihtimali yok, onlar robotturlar, robot. Karakterleri ve şahsiyetleri yok." dedi.

18 MART

AKP Avcılar Belediye Başkan Adayı İbrahim Ulusoy, 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü için sergilenen oyunda hekim rolünde vatandaşların karşısına çıktı, "Bu vatani hiç kimse bölemez. Önümüz seçim inşallah zafer muhakkak olur." dedi.

18 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan Ülke TV-Kanal 7-TVNnet ortak yayınında CHP'nin Ankara Büyükşehir Belediyesi başkan adayı Mansur Yavaş'a ilişkin "Seçimlere girebilse dahi, seçimden sonra bunun bedelini kendisi ödeyeceği gibi bedelini Ankaralılara da ödetme durumuna düşürür." dedi.

18 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan HDP'yi Kurşunlu Camii'ni kurşuna tutmakla itham etti, yine HDP'ye ilişkin "Dinsiz, imansız, ateist olan takım. Bunların böyle bir yapısı var. Cami vesaire bir şey dinlemediler. Bütün okulları yakanlar bunlar değil mi? Tek şeyleri bunların anında yakmaktır, yıkmaktır." dedi.

18 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Antalya'da katıldığı tapu dağıtım töreninde 299 PKK ve HDP'linin belediye meclisi üyeliğine yazıldığını ve Saadet Partisi'nin Adıyaman'da PKK'lılara verildiğini iddia etti.

19 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kocaeli'nde düzenlediği mitingde "İmralı'daki canıye özgürlük isteyen terör sempatizanları CHP listelerinden seçime giriyor." dedi.

19 MART

Müzeye dönüştürülen Ulucanlar Cezaevi'nden yayın yapan Akit TV muhabiri Mehmet Özmen, cezaevindeki

darağacını gösterip, toplumun CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun idamını istediğini öne sürdü.

EŞİT/ADİL/DEMOKRATİK KAMPANYA İHLALLERİ

20 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, CHP İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı Ekrem İmamoğlu için "Ben İmamoğlu gibi PKK'ya mı yatacağım. Karadeniz'in evladı PKK'ya yamulmaz, celladı olur celladı." dedi.

20 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan Ankara'da yaptığı konuşma esnasında televizyonlara Hatay'daki barajların gösterilmesine yönelik talimat verdiğini ifade etti.

20 MART

AKP Milletvekili ve Genel Başkan Yardımcısı Hamza Dağ, CHP'nin İzmir Belediye Meclisi Üyesi aday listesinde PKK ve diğer terör örgütlerine yakın kişilerin olduğunu iddia etti.

21 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Millet İttifakı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı Ekrem İmamoğlu ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkan adayı Mansur Yavaş için "İki tane koltuk için PKK'ya yamuldular." dedi.

21 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, "31 Mart'ta zafiyete uğrarsak bunlar 1 Nisan'da doğu ve güneydoğuda masum çocukların eline taşı verir kaymakam ve valiyi sokağa çıkartmazlar." dedi.

21 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, muhalefet partilerinin FETÖ ve PKK ile sözleşme yaptıkları iddiasını yineledi.

21 MART

Erdek Belediye Başkanı ve yeniden aday olan CHP adayı Hüseyin Sarı, Cumhurbaşkanı'na hakaretten İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındı.

22 MART

Kadıköy'de HDP standını kaldıran polis, 5 partiliyi gözaltına aldı.

22 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun milletvekilliği dokunulmazlığına güvenerek konuştuğunu fakat İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener'in dokunulmazlığı olmadığını, kendisinden hesap sorulacağını ve faturanın Akşener'e kesileceğini belirtti.

22 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, "HDP diye bir parti yok, bunlar PKK'nın vekili." dedi.

23 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi listelerindeki 325 belediye meclis üye adayının PKK ve HDP ile iltisaklı olarak belediyelere yerleştirilmeye çalışıldığı iddiasını yineledi.

23 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi listelerinde 325 HDP'li ve PKK iltisaklı belediye meclis üye adayı olduğunu iddia etti.

EŞİT/ADİL/DEMOKRATİK KAMPANYA İHLALLERİ

23 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, "Eğer biz 31 Mart'ta bu ittifaka karşı zayıflarsak altını çizerek söylüyorum, 1 Nisan'da 6 yaşındaki çocukların eline taşı verirler kaymakamlarla valileri sokağa çıkarmazlar, itibarlarını altüst ederler. Bunlara bu fırsatı vermek, PKK'ya yeni bir yaşam tüneli açmaktır." ifadelerini kullandı.

23 MART

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Cumhurbaşkanlığı İttifakı'nın Ankara mitinginde "CHP-İP-HDP-SP-ÖDP-PKK-FETÖ, milli bekamızı, Cumhuriyet'in ruhunu, milletimizin emsalsiz kazanımlarını, milli birlik ve dayanışma iradesini hem yıkmak hem de kırmak için devrededir." dedi.

23 MART

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, CHP ve İYİ Parti'nin içine PKK'lı adayların yerleştirildiğini ve seçilen adaylar aracılığıyla Antalya, İzmir, İstanbul, Ankara, Aydın ve Muğla'dan, Kandil'e finansal destek sağlanacağını öne sürdü.

23 MART

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, CHP ve İYİ Parti'nin yanında PKK'nın uzantısı olduğunu iddia ettiği HDP'nin yanı sıra, PKK, FETÖ, DHKP-C'nin olduğunu ileri sürdü, "Ne kadar bölücü hain varsa bunlarla beraber." dedi.

24 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ankara Belediye Başkan adayı Mansur Yavaş için "Seçimden önce veya sonra ne olacağı belli değil." dedi.

24 MART

CHP Kadıköy Belediye Başkan adayı Şerdil Dara Odabaşı'na karşı "Bölücüye oy yok!" ve "Terör sempatizanı" yazan broşürler hazırlandı.

24 MART

Sabah ve Hürriyet haber sitelerinde, İçişleri Bakanı'nın PKK ile ilişkili olduğunu iddia ettiği CHP, İYİ Parti, Saadet Partisi belediye meclis üyeliği adaylarının katıldıkları yasal etkinlik veya programlar yasa dışı gibi gösterildi, adaylara ve yakınlarına dair kişisel bilgi ve veriler sıralanarak suçlayıcı ifadeler kullanıldı.

25 MART

Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, "Belediye başkanı da meclis üyesi de seçilmiş olsa, o yetkiler alınır. Vatandaşın da bunu göz önünde bulundurması gerekiyor." dedi.

25 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, PKK ile iltisakı ve irtibatı bulunduğu iddia edilen belediye meclis üyesi adaylarının 31 Mart'ta seçilmeleri halinde açığa alınacağını duyurdu.

25 MART

Antalya'da HDP logolu sahte bildirimler dağıtıldı, bildiride HDP'nin, CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi'ni desteklediği ifadeleri ve Kürdistan haritası yer aldı.

25 MART

Beyoğlu'nda, Alper Taş'ın terör örgütleriyle ilişkisi olduğu yönünde propaganda yapan broşürler dağıtıldı, broşürleri dağıtan kişiler güvenlik kameralarına yakalandı.

EŞİT/ADİL/DEMOKRATİK KAMPANYA İHLALLERİ

26 MART

AKP İstanbul Büyükşehir Belediye adayı Binali Yıldırım'ın, Hürriyet'in internet sitesinde yer alan ve Ertuğrul Özkök'le gerçekleştirdikleri söyleşideki "İstanbul'dan daha çok vergi almamız gerekir." ifadeleri daha sonra "İstanbul'un toplanan vergilerden aldığı pay artmalıdır." olarak değiştirildi.

26 MART

Jandarma Astsubay Çavuş Burçin Damcı'nın, asker omuzundaki cenaze fotoğrafının altına, AKP Giresun Belediye Başkan adayı Aytekin Şenlikoğlu'nun adı ve seçim sloganı yazılarak seçim kampanyasında kullanıldı.

26 MART

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin Ezine Meslek Yüksekokulu öğrencileri, para, yemek ve "derslerde kolaylık" vaadiyle AKP Ezine Belediye Başkan adayı Güray Yüksel'in mitingine çağrıldı.

26 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, PKK ile ilişkili olduğunu iddia ettiği CHP Belediye Meclis Üye adayları için "Sen bak bakalım ben İçişleri Bakanım, bu PKK'lılar seçilirse göreve başlayabilirler mi başlayamazlar mı siz bana sorun." dedi.

27 MART

Kocaeli'nde ev ve iş yerlerinin kapılarına ve araçların sileceklerine, kimliği belirsiz kişiler tarafından muhalefeti terör örgütüyle ilişkili gösteren künyesiz korsan gazeteler bırakıldı.

28 MART

Cumhurbaşkanı Erdoğan, bazı belediye başkan adayları ile ilgili ellerinde GBT'lerin hazır olduğunu ve seçilmeleri durumunda 3-5 sene beklemeyeceklerini belirtti.

28 MART

Denizli Merkezefendi Belediye Başkanı, seçim yasaklarını çiğneyerek belediye bütçesinden öğrencilere bisiklet dağıttı.

29 MART

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun hedef gösterdiği ve mahkeme kurmakla suçlanan HDP Adana İl Örgütü Eş Başkanı ve 8 kişi tutuklandı.

30 MART

CNN Türk, yayın yasağını bahane ederek CHP'nin Büyükçekmece adayının programını iptal etti ancak yerine Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın mitingini yayınladı.

30 MART

Seçim yasaklarına rağmen AKP Esenyurt Belediye Başkan adayı seçmenlere mesaj gönderdi.

30 MART

Aralarında HDP Eş Genel Başkanlarının ve CHP Genel Başkanının da olduğu 43 kişi hakkında dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle 83 adet fezleke hazırlandı.

SEÇİM GÜNÜ
İZLEME
ÇALIŞMASI

SEÇİM GÜNÜ İZLEME ÇALIŞMASI

İstanbul Kasımpaşa'da
AKP Belediye Başkan
adayının afişlerinin
seçim yasaklarına
rağmen kaldırılmadığı
görüntülendi.

İstanbul Kağıthane'de
seçim yasaklarına
rağmen birçok bölgede
AKP seçim afişlerinin
kaldırılmadığı
görüntülendi.

Tunceli Ovacık'ta kolluk
kuvvetine mensup bir
kamu görevlisi oy
kullandığı kabinde
telefonuyla yakalandı.
Sandık görevlilerinin
itirazı üzerine oyu
sandığa atılmadı. AKP
adayı Turan Kılıç'ın
oğlunun bir gözlemcinin
üstüne yürüdüğü ve
daha sonra oyun sandığa
atıldığı iddia edildi.

Diyarbakır Bağlar
Belediye Eş Başkan adayı
Zübeyde Zümrüt'ün oy
kullanma anını
görüntüleyen Jinnews
muhabiri bir polis
memuru tarafından
engellendi. Darp
edildiğini iddia eden
muhabir, polis
memurunun kendine
terörist dediğini belirtti.
Olaya müdahale etmek
isteyen Belediye Başkan
adayının da şiddete
maruz kaldığı belirtildi.

Mersin, Adana, Antalya
ve Konya gibi
kentlerden Urfa
Halfeti'ye görevli olarak
gönderilen kolluk
kuvveti mensuplarından
bazılarının 142 belgesi
olmadan oy kullanmaya
çalıştıkları iddia edildi.

Urfa Halfeti'de bazı
sandıklarda açık oy
kullanıldığı iddia
edilerek oy verme
işleminin kısa bir süre
durduğu belirtildi.

Diyarbakır Bismil'in
Köprü ilçesinde bir
komutanın seçmenleri
açık oy kullanmaya
zorladığı ve onların
yerine oy kullanmak
istediği iddia edildi.
Komutanın köylülere
"tek yere oy
kullanacaksınız" dediği
belirtildi.

Ardahan Damal AKP
Belediye Başkan adayı
ve annesinin sandık
bölgesinde propaganda
yaptığını iddia eden
müşahitler ve AKP'liler
arasında gerginlik çıktı.

İstanbul
Gaziosmanpaşa'da
muhalifet parti üyesi
sandık görevlilerinin
polisler tarafından dışarı
çıkartıldığı ve ardından
AKP'li sandık
görevlilerinin çuvaları
açarak pusulaları
döktüğü iddia edildi.

Diyarbakır Kulp'ta bazı
HDP'li üye ve
yetkililerin korucular
tarafından darp edildiği
iddia edildi.

İzmir Buca'da AKP'li
sandık görevlilerinin
mavi bileklik taktığı ve
bunun seçim yasalarına
aykırı olduğu belirtildi.
CHP konu ile ilgili ilçe
seçim kuruluna itiraz
etti.

Seçim yasaklarına
rağmen AKP seçim
aracının Şırnak Silopi'de
seçmen taşıdığı
görüntülendi.

Malatya Pötürge'de
Saadet Partili 2 sandık
görevlisi usulsüz oy
kullanımına itiraz
etmeleri nedeniyle
yaşanan tartışmanın
ardından tabancayla
vurularak öldürüldü.

Şanlıurfa Siverek'te bazı
kırsal mahallelere
muhalif parti sandık
görevlilerinin alınmadığı
ve okul çevrelerinde
silahlı kişilerin beklediği
iddia edildi.

Adıyaman Kahta'da
seçim yasaklarına
rağmen AKP'nin seçim
afişinin kaldırılmadığı
görüntülendi.

İzmir Çiğli'de seçim yasaklarına rağmen AKP seçim aracının sandık bölgelerini gezdiği görüntülendi.

Gaziantep'te sabahın erken saatlerinde sayımların yazılacağı boş tutanakların henüz tüm sandık görevlileri gelmeden imzalatıldığı iddia edildi.

Şanlıurfa Cinhisar Mahallesi'nde AKP Belediye Meclis Üyesi açık oy kullanmak istedi. HDP'li sandık görevlilerinin itirazı sonrası iki parti arasında gerginlik yaşandı. HDP'li sandık görevlilerinin polisler tarafından sandıklardan uzaklaştırıldığı iddia edildi. HDP durumu ilçe seçim kuruluna bildirdi.

Şanlıurfa Soydan, Cinhisar ve Esemkulu mahallelerinde açık oy kullanıldığı iddia edildi. HDP konu ile ilgili ilçe seçim kuruluna şikayet dilekçesi hazırladı.

Şanlıurfa Büyüktepe, Sarıkaya ve Büyükyakıtlı Mahalleri'nde AKP'li sandık görevlilerinin seçmenleri açık oy kullanmaya zorladığı iddia edildi. HDP görevlilerinin itirazı sonrası gerginlik yaşandı.

Şanlıurfa Viranşehir'de açık oy kullanımına itiraz eden HDP'lilerin darp edildiği iddia edildi.

Şanlıurfa Siverek'te kayyum Belediye Başkanı koruma polisleriyle birlikte oy kullanmak istedi. Görevlilerin 142 belgeleri olmadığı hakkında HDP'li sandık görevlilerinin itirazları ardından Belediye Başkanı'nın sandık görevlilerine hakaret ettiği ve arbede yaşandığı iddia edildi.

Şanlıurfa Halfeti'de seçim yasaklarına rağmen bazı araçların arkalarına asılmış AKP seçim afişleri ile seçim bölgelerinin dolaşıldığı görüntülendi.

İstanbul'un Çekmeköy ilçesindeki yurttaşlara Tele1 TV adı kullanılarak sahte mesaj atıldı. Mesajda, CHP ile Demokrat Parti'nin yarıştığı ve AKP'nin geriletilmesi için Demokrat Parti'ye oy verilmesi gerektiği aktarıldı.

Ünalan Metrobüs durağı ile Acıbadem Metrobüs durakları arasında AKP İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı Binali Yıldırım ile Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın üzerinde bulunduğu seçim afişlerinin saat 11:00 itibarıyla hala kaldırılmadığı görüntülendi.

Diyarbakır, İstanbul, Adana, Ankara, Şanlıurfa, Samsun, Gaziantep, Karaman ve Mardin'de muhtar adayları arasındaki kavgalarda 3 kişi öldü, 79 kişi yaralandı.

AKP Maltepe İlçe Teşkilatı'nın seçim yasaklarına rağmen seçmenlere propaganda mesajı attığı iddia edildi.

Şanlıurfa Ceylanpınar'da, yabancı gözlemci heyetin ilçeye girişine izin verilmedi. Bir ilkokulda da heyetin okuldan çıkarılıp pasaportlarına el konulduğu belirtildi.

Mersin Pozcu'da seçim yasaklarına rağmen Cumhuriyet İttifakı'nın seçim afişinin kaldırılmadığı görüntülendi.

İstanbul Tuzla'da Cumhuriyet İttifakı adayının seçim afişleri, yasaklara rağmen apartmanlarda ve bazı dolmuşların üzerinde görüntülendi.

Manisa Yunusemre'de seçim yasaklarına rağmen MHP adayının propaganda afişlerinin kaldırılmadığı görüntülendi.

Van şehir merkezinde kampanya süreci bitmesine rağmen partilerin afiş ve flamalarının kaldırılmadığı görüldü.

Van Erçiş'te sandık bölgesinde yaşanan gerginliğe polis müdahale etti. 2 HDP'li sandık görevlisinin gözaltına alındığı iddia edildi.

Şanlıurfa Hilvan'da 50 civarında seçmenin oyununun haberleri olmadan toplu olarak kullanıldığı iddia edildi.

Ankara'da AKP sandık görevlilerine dağıtılan kumanyalarda Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin logosu olduğu görüntülendi.

Batman'da birçok yerde oy sayımını takip etmek isteyen yurttaşların okullara girmesine polislerce izin verilmezken, engellemelere rağmen yurttaşlar okulların çevresinde ayrıldı.

İstanbul Mecidiyeköy'de seçim yasaklarına rağmen AKP seçim afişinin kaldırılmadığı görüntülendi.

Siirt'te bir grup korucunun üniformalarıyla oy kullanmaya çalışmasına HDP'li sandık görevlilerinin itirazının ardından iki grup arasında arbede yaşandı.

Mersin Akdeniz'de, İHD'li bağımsız gözlemciler özel hareket polisi tarafından okula alınmadı.

Ankara Keçiören'de bir lisede AKP flama ve AKP Keçiören adayının afişlerinin propaganda yasağına rağmen indirilmediği gözlemlendi.

İzmir Karşıyaka'da seçim yasaklarına rağmen AKP ve CHP seçim afişleri görüntülendi.

İzmir Torbalı'da seçim yasaklarına rağmen bir caddede MHP bayrağının kaldırılmadığı görüntülendi.

Van'ın Anaköy köyünden iki muhtar adayı arasında çıkan kavgada iki taraftan da yaralılar olduğu belirtildi.

Diyarbakır Cizre'de, bazı okullarda HDP müşahitlerinin içeri alınmadığı iddia edildi. İçeri alınmayan müşahitler için sorumlular tarafından alınmak istenen tutanağa da polisler tarafından izin verilmediği belirtildi.

Ağrı Patnos'da bağımsız seçim gözlemi yapmak isteyen İHD üye ve gönüllülerine kolluk kuvvetleri tarafından İHD'yi tanımadıkları ve gözlem çalışmasına izin vermeyeceklerini söyledikleri ifade edildi.

Gaziantep Şehitkamil'de AKP bayraklarının indirilmediği görüldü.

SEÇİM GÜNÜ İZLEME ÇALIŞMASI

Bursa Yıldırım'da bulunan Fatih Sultan Mehmet İlköğretim Okulu'nun duvarlarındaki AKP'nin Yıldırım Adayı Oktay Yılmaz'ın pankartının kaldırılmadığı görüldü.

Ankara Ulus'ta BBP Altındağ Belediye Başkan adayının kampanya materyallerinin asılı olduğu görüntülendi.

Giresun E-Tipi Cezaevi'ndeki seçim listesinde 350 kişinin yer aldığı fakat sadece 80 kişiye oy kullandırıldığı tespit edildi. Hapishane müdürünün ise konu hakkında "Burada benim sözüm geçer, gidin kime şikayet ederseniz edin" dediği iddia edildi.

İstanbul Küçükçekmece'de seçim yasağına karşı bir AKP seçim aracı okul bahçesinde görüntülendi.

Kadıköy Nihat Işık ilköğretim okulunu basan ve AKP'li olduğu iddia edilen kişiler bir yurttışı bıçakladı.

Okmeydanı'nda bazı okulların çevrelerinde CHP Beyoğlu Belediye Başkan aday Alper Taş aleyhinde propaganda yapan ve üzerinde Fetullah Gülen'in fotoğrafı, PKK ve YPG'nin bayrakları ile HDP ve ÖDP'nin logoları olan broşürler dağıtıldı.

Adana Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Hüseyin Sözlü ile AKP'li Seyhan Belediye Başkan Adayı Fikret Yeni'nin ana cadde ve bulvarlardaki afiş, pankart ve billboard reklamlarının seçim yasaklarına rağmen indirilmediği gözlemlendi.

Ankara Dikmen'de Sokullu İlkokulu'nda iki muhtar aday arasında çıkan kavgada bir kişi bıçakla yaralandı.

Polis ve askerlerin zırhlı araçlarla korunan 45 otobüsle Siirt il merkezinde oy kullanmaya toplu olarak götürüldüğü belirtildi.

Van Saray'da HDP'nin sandık görevlisi Nevzat Fidan'ın AKP'nin sandık görevlileri tarafından saldırıya uğradığı belirtildi, Fidan askerler tarafından gözaltına alınarak Karahisar Jandarma Karakolu'na götürüldü.

İzmir Buca ilçesi Meskure Şamlı Ortaokulu çevresinde AKP seçim müziği çalan araçların dolaştığı belirtildi.

HDP'nin daveti üzerine seçimi izlemek üzere Diyarbakır'ın Hani ilçesinde bulunan İtalyan heyette yer alan iki kişinin polis tarafından gözaltına alındığı bildirildi.

Mardin Artuklu'da AKP'nin sandık görevlilerine gönderilen kumanyalarda kayyum yönetimindeki Artuklu Belediyesi'nin logosunun olduğu görüldü.

İstanbul Pendik'te bir sandıkta, görevlilerin seçmene CHP'ye mühür basılmış pusulalar verdiği, durumun seçmen tarafından fark edilmesiyle tutanak tutulduğu belirtildi.

Ataşehir'de Orhan Veli Ortaokulu'nda 20-30 kişilik MHP'li bir grup polisle birlikte okula girerek arbede çıkardı. Polisin tepki gösteren halka müdahale ettiği belirtildi.

SEÇİM GÜNÜ İZLEME ÇALIŞMASI

Şanlıurfa'da CHP Siverek Belediye Başkan adayı Fatih Bucak, AKP'nin ilçe belediye meclis üyesi adayını darp etmekten gözaltına alındı.

Beykoz'daki Sedat Simavi İlkokulu'nda bir kişi AKP'ye mühür basılı 17 oy pusulasını tek zarfa koyarak sandığa atmaya çalıştı, konuyla ilgili tutanak tutuldu.

Malatya'nın Pütürge ilçesinde oy verme işlemleri sırasında çıkan ve Saadet Partili iki kişinin ölümü ile bir kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan silahlı kavgaya ilişkin yayın yasağı kararı getirildi.

Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesinde AKP'li vekil Halil Özşavlı'nın korumaları ve yakınlarıyla HDP'liler arasında tartışma çıktı, polis HDP'lilere biber gazı sıktı.

İstanbul'un Çekmeköy ilçesine bağlı Merkez Mahallesi'nde ailesi ile yaşayan ve seçime saatler kala seçmen kaydının olmadığını öğrenmesi üzerine YSK sistemine giriş yapan yurttaşın tanımadığı beş kişinin seçmen kaydının yaşadığı evde olduğunu öğrendi.

Bursa Çekirge Mahallesi'nde bir okulda bir sandık sorumlusunun cebinden AKP'ye basılmış oy pusulaları çıktı, tutulan tutanakla sandık sorumluları görevden azledildi.

İstanbul İncirlik Ahmet Hamdi Tanpınar İlkokulu'nda İYİ Parti temsilcisinin AKP'lilerce darp edildiği belirtildi.

Bağcılar Mahmutbey İlkokulu'nda içinde MHP İlçe Başkanı'nın da olduğu bir grup bozkurt işareti yapıp girişte fotoğraf çekti.

İzmir'de Bornova Atatürk Kız Teknik ve Meslek Lisesi'nde, AKP'li olduğunu belirten bir muhtar adayı beraberindeki AKP'lilerle oy vermek için koridorda ve okul girişinde bekleyen insanlara "Partimiz hizmete devam ediyor. Her yerde AKP, burada bakın" diyerek sandık görevlilerine getirdikleri kumanyalardan dağıttı.

Yerel Yönetim Şeffaflık İlkeleri

- Belediye başkanlarının ve belediye yöneticilerinin mal varlığı bildirimleri yıllık olarak güncellenerek ilan edilmelidir.
- Belediye Meclis toplantılarının gündemi bir hafta öncesinden duyurulmalı, toplantılar internet üzerinden canlı yayınlanmalı, toplantı tutanakları ve alınan kararlar eksiksiz olarak bir hafta içinde kamuoyuyla paylaşılmalıdır.
- Faaliyet raporları, denetim raporları ve Belediye Meclis komisyonlarının raporları internet sitesinden yayınlanarak kamuoyuyla paylaşılmalıdır. Meclis denetleme komisyonu raporları Belediye Meclisi'ne sunulma aşamasında eksiksiz olarak kamuoyuyla paylaşılmalıdır.
- Belediye Meclisi Komisyonlarının toplantı tarih ve gündemleri en geç 1 hafta önce internet sitesinde duyurulmalı ve gündemin ilgili olduğu mahalleler bilgilendirilerek muhtarların, ilgili STK temsilcilerinin ve uzmanların komisyon toplantılarına katılımları sağlanmalıdır.
- Belediyedeki mevcut komisyonlara ek olarak ihtiyaca göre yeni komisyonlar kurulması konusunda STK'lardan gelen öneriler değerlendirilmeli ve bu konuda işbirliğine açık olunmalıdır. Önerilen değişikliklerin kabul edilmemesi durumunda bu kararın gerekçeler açıklanmalıdır.
- 3 aylık gelir gider tablosu ve yıl sonu kesin hesabı Hazine ve Maliye Bakanlığı'na gönderildiği şekliyle kesintisiz olarak, ekonomik ve fonksiyonel sınıflamaya ilişkin tüm ayrıntıları da içerecek biçimde internet sitesinde yayınlanmalıdır.
- Belediye ihalelerinin büyük bir bölümü (%90 ve üzeri) şeffaflık ve hesap verebilirliğe imkan veren açık ihale usulüyle yapılmalıdır. Pazarlık/doğrudan temin yöntemleri istisnai durumlar haline getirilmelidir.
- İhaleleri kazanan firmaların teklifleri, adları ve performansları (süre ve nitelik açısından) internet sitesinden yayınlanmalıdır. Bu firmalara dair performans denetimlerine dair bilgi ve veriler kamuoyuyla paylaşılmalıdır.
- İhale süreçlerini takip etmek üzere etkin iç denetim mekanizmaları oluşturulmalıdır.

- İhale süreçleriyle ilgili şikayetler ve bu şikayetler doğrultusunda yürütülen süreçler (inceleme ve yaptırımlar) şeffaf bir biçimde paylaşılmalıdır. Özellikle de yurttaşları doğrudan ilgilendiren ihalelerde, STK temsilcilerinden oluşan bir bağımsız gözlemci heyeti denetim görevi görmelidir.
- İhale kararları ve ihale komisyonu tutanakları eksiksiz bir şekilde internet sitesinde yayınlanmalıdır. Tüm mal ve hizmet alımları ve yapım işleri için teknik şartnameler hazırlanmalı ve kamuoyuyla paylaşılmalıdır. Yurttaşları doğrudan ilgilendirecek hizmetlere dair şartnameler tüm paydaşların görüşleri alınarak hazırlanmalı ve ihalelerde de katılımcılık ilkesi somut uygulamalarla güçlendirilmelidir.
- Hesap verebilirliği sağlamak üzere görevi ihmal ve kötüye kullanma gibi durumlarla karşılaşan yurttaşların şikayetlerini iletebilecekleri bağımsız bir mekanizma oluşturulmalıdır.
- Bölgeyi doğrudan ilgilendiren imar planlaması, imar değişiklikleri, ihaleler gibi girişimler hakkında mahalle sakinleri muhtarlar kanalıyla önceden bilgilendirilmeli ve girişime dair görüşleri alınarak karar alma mekanizmasına katılmaları sağlanmalıdır.
- Stratejik Plan, Yıllık Bütçe ve Performans Programı; iyi yönetim ilkeleri doğrultusunda; mahalle meclisleri ve Kent Konseyi mekanizmalarını kullanarak, STK'ların, üniversitelerin ve doğrudan yurttaşların katılımı sağlanarak hazırlanmalı ve Belediye Meclisine sunulmadan önce internet sitesinde yayınlanmalıdır. Belgeler, bölge ve çevre planına uygun olarak hazırlanmalıdır. Plana uyumu ölçecek izleme mekanizmaları oluşturularak kamuoyu, ulaşılan hedefler konusunda belirli aralıklarla bilgilendirilmelidir.
- Kentin tarihi, doğal ve kültürel mirasını, ekolojisini, varlıklarını, değerlerini değiştirme kapasitesi taşıyan tüm projelerin 'Düzenleyici Etki Değerlendirme' çalışmaları, projeler kentin imar planlarında yer almadan önce şeffaf ve katılımcı bir anlayışla gerçekleştirilmeli, bulgular ve sonuçlar dikkate alınarak uygulamaya geçilmelidir.
- Yıllık bütçe hazırlanırken yurttaşlara; mahalle meclisleri, kent konseyleri gibi mekanizmaları kullanarak danışılmalı, yerel STK'lar sürece dahil edilmeli ve çevrimiçi uygulamalarla da katılımcı bütçe ilkelerini hayata geçirmek üzere uygulamalar geliştirilmelidir.
- Yurttaşların bilgi edinme ve karar alma süreçlerine katılma hakları, kadın-erkek eşitliği gözetilerek, dil, din, etnik kimlik, cinsel yönelim üzerinden hiçbir ayrımcılık yapılmadan, eşitlikçi bir anlayışla korunmalıdır.
- Bilgi edinme hakkı konusunda toplumsal bilinci ve farkındalığı artıracak çalışmalar yapılmalıdır.

- ➔ Bilgi edinme hakkı ve şeffaflık ilkesi doğrultusunda paylaşılan bilgi ve belgeler doğru ve eksiksiz olarak, zamanında ve bilgisayar programlarının okunabilir formatta tüm yurttaşların erişimine açılmalıdır. Karar alma süreçlerine ilişkin ölçüt ve kıstaslar, davranış kuralları ve etik kodlar, çıkar çatışması beyanları şeffaf bir biçimde kamuoyunun bilgisine sunulmalıdır.
- ➔ Bilgi edinme hakkı konusundaki istisnaların kapsamı mümkün olduğunca dar tutulmalı ve açık bir biçimde tanımlanarak kamuoyuyla paylaşılmalıdır.
- ➔ Kent Konseyleri ayrımcılık yapılmadan, toplumun tüm kesimlerini içerecek şekilde oluşturulmalı ve etkin bir biçimde çalışması sağlanmalıdır.
- ➔ Kent Konseyinden gelen öneriler ivedilikle Belediye Meclisi'ne sunulmalı. Belediye Meclisi'nin önerileri kabul etmemesi halinde ayrıntılı gerekçeli kararlar kısa bir süre içinde yayınlanarak açıklanmalıdır.
- ➔ Belediye stratejik planı, performans programı ve yıllık bütçe Belediye Meclisi'ne sunulmadan önce Kent Konseyi'nde de tartışılarak, konseyin görüşleriyle Meclis'te ele alınmalıdır.
- ➔ Mahallenin ihtiyaçlarının mahalleli ile birlikte saptanması ve ilgili karar organlarına taşınması için muhtarlarla çalışılmalı ve bunun için muhtarlık ihtiyar heyeti üyeleri, esnaf ve halk temsilcileri ve STK temsilcilerinin katılacağı, muhtarlar tarafından idare edilen mahalle meclisleri kurulmalıdır.
- ➔ Sorunların mahallelerin ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda yerinde çözümlü hizmetlerin katılımcı bir anlayışla gerçekleştirilmesi için Sivil Toplum Kuruluşları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirilmelidir.
- ➔ Belediye Başkanı ve üst yönetimi tarafından yolsuzluğa tolerans gösterilmeyeceği ve yolsuzlukla mücadele için etkin yöntemler geliştirileceği kamuya açık bir biçimde beyan edilmelidir.
- ➔ Çözüm masası gibi uygulamalar ile yurttaşlara hesap verilebilmeli ve talepler ilgili birimlere tek merkezden iletilmelidir. Yurttaşlara yanıt verilmesi sürecine dair ayrıntılı standartlar geliştirilmeli ve bu standartlar da kamuoyunun bilgisine sunulmalıdır. Yanıtlar, talebi özünde karşılayacak derecede ayrıntılı olmalı, zamanında iletilmeli ve kişisel bilgiler saklanarak tüm yurttaşların erişimine açılmalıdır.
- ➔ Belediye yönetimi, yerel medya üzerinde baskı oluşturmamalı, ilan/reklam yoluyla politik çıkar sağlama amacı güdülmemelidir. Seçim dönemlerinde, yerel medyaya yönelik politik baskılarla, tüm adayların eşit biçimde temsil edilmesini sağlayacak basın özgürlüğü ortamı ihlal edilmemelidir.

- ☞ Belediye yönetimi, yerel medya üzerinde baskı oluşturmamalı, ilan/reklam yoluyla politik çıkar sağlama amacı güdülmemelidir. Seçim dönemlerinde, yerel medyaya yönelik politik baskılarla, tüm adayların eşit biçimde temsil edilmesini sağlayacak basın özgürlüğü ortamı ihlal edilmemelidir.
- ☞ Belediye içinde yolsuzlukla ilgili konularla ilgilenecek bir Uyum Departmanı ya da sorumlusu bulunmalıdır. Uyum Sorumlusu, Etik Komisyon'a raporlama yapmalı ve belediye çalışanlarına yönelik, yolsuzlukla mücadele ve iyi yönetim ilkeleri konusunda farkındalık/bilinç artırma çalışmaları yürütmelidir.
- ☞ Belediye çalışanlarının siyasal tarafsızlığı sağlanmalı, hizmet ve faaliyetler tarafsız bir anlayışla yürütülmelidir.
- ☞ Belediye yönetimi ve çalışanlarının işe alım ve terfi süreçleri liyakat ilkesi doğrultusunda, kayırmacılıktan uzak bir anlayışla yürütülmelidir. Akrabalık ilişkileri, parti üyeliği gibi durumlar işe alım ve terfi kararlarını etkilememelidir.
- ☞ Belediyenin aldığı bağışlar toplu olarak değil tekil olarak açıklanmalı, belediye ihalelerine katılan kişi ve kurumlardan bağış kabul edilmemelidir.
- ☞ Belediyelerin ayrıntılı hediye ve ağırlama politikaları bulunmalı, hediye ve ağırlama giderlerine sınırlamalar getirilmeli. Hediyeler sistemli bir biçimde kayıt altına alınarak kamuoyunun bilgisine sunulmalıdır.
- ☞ Belediye yönetimi ve çalışanlarının çıkar çatışması durumlarında çıkar çatışması beyanında bulunmaları sağlanmalıdır. Beyanlar şeffaf ve düzenli bir biçimde paylaşılmalı ve ilgili kişiler, çıkar çatışması yaşanan durumlarda karar alma mekanizmalarından çekilmelidir.
- ☞ Belediye çalışanlarına yönelik etik kod ve davranış kuralları ile çıkar çatışması tanımları geliştirilmelidir. Etik Komisyon gibi yapılar oluşturulup etkin bir biçimde işletilerek bu ilke ve kurallara uyumun denetlenmesi sağlanmalıdır.
- ☞ Belediye yöneticilerinin görevden ayrıldıktan sonra en az 3 yıl boyunca belediyedeki sorumluluk alanlarıyla ilgili sektörlerde çalışmaması konusunda kurallar geliştirilmelidir.
- ☞ Mevcut belediye başkanları seçim kampanyalarında kamu kaynaklarının kullanılmasını sağlamalıdır.
- ☞ Belediye ihalelerine katılacak şirketlerin etik kod, yolsuzlukla mücadele programı gibi politika ve belgelere sahip olması koşulu getirilmelidir. Sözleşmelere yolsuzlukla etkin mücadeleyi şart koşan maddeler eklenmelidir.

- Belediye ihalelerini kazanan şirketlerin sahiplik yapısının şeffaf olması sağlanmalıdır. Vergilerin toplanması konusunda açık, şeffaf ve anlaşılır kurallar ve uygulamalar geliştirilmelidir. Toplanan vergilerin miktarı vergi tiplerine göre sınıflandırılarak paylaşılmalıdır. Bu konuda kayırmacılığı engelleyecek kural ve mekanizmalar geliştirilerek vergiler etkin ve adil bir biçimde toplanmalıdır.
 - Belediyeye ait vakıf, işletme ve iştiraklerin finansal verileri ayrıntılı ve şeffaf bir biçimde, yasal yükümlülüklerin ötesindeki evrensel mali şeffaflık standartları doğrultusunda paylaşılmalıdır.
 - Yıl içinde aylık ya da üç aylık finansal veriler ve bütçe gerçekleşme oranları müdürlüklere göre sınıflandırılarak paylaşılmalıdır.
 - Belediyenin mal ve hizmet aldığı kurumlara yapacağı ödemeler evrak sırasına göre ve düzenli bir biçimde yapılmalıdır. İlgili müdürlüklerin ödemeleri kayırmacılıktan uzak bir anlayışla yürütmesi sağlanmalıdır.
 - İç denetim ve teftiş mekanizmaları oluşturulmalıdır. Bu görevi yürütecek kurulların yaptırım kararı alma yetkisi bulunmalıdır.
 - Ruhsat başvurularına dair süreç, (ödemelere dair belgeler ve dosya teslim tarihi gibi ayrıntılarla) elektronik ortamda tüm kamuoyunun erişimine açık biçimde paylaşılmalıdır.
 - Başvuru dosyalarının incelenip karara bağlanma sürecinin adil bir anlayışla yürütüldüğü tüm yurttaşlar tarafından denetlenebilir olmalıdır. Değerlendirme sürecine dair standartlar belirlenmeli ve şeffaf bir biçimde paylaşılmalıdır.
- Belediyeye ait taşınmaz malların satılması ya da kiralanması durumunda ekspertiz görüşü ve piyasa değerleri dikkate alınmalıdır. Taşınmazların değerinin altında satılmasını engelleyecek mekanizmalar geliştirilmelidir.

KAYNAKÇA

<https://bit.ly/2Un5dCa>

ULUSLARARASI

SEFFAFLIK

DERNEĞİ

